

Հավելված N 4
ՀՀ կառավարության 2013 թվականի
մարտի 7-ի N 232 - Ն որոշման

**2013-2016 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ
ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ԻՆ ՀԱԿԱՋԴՄԱՆ ԱՋԳԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԻ
ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՊԼԱՆ**

I. ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՊԼԱՆԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

1. Մոնիտորինգի և գնահատման պլանի նպատակն է ուղղորդել և համակարգել տվյալների արդյունավետ հավաքագրումը, վերլուծությունը և կիրառումը ՄԻԱՎ/ԶԻԱՀ-ին ազգային հակազդման առաջընթացը գնահատելու և որոշումների կայացման գործընթացը բարելավելու համար:
2. Մոնիտորինգի և գնահատման պլանի խնդիրներն են՝
  - 1) Մոնիտորինգի և գնահատման համակարգի հզորացում տվյալների համակարգված հավաքագրման, մշակման, վերլուծության ու մեկնաբանման համար,
  - 2) Հիմնական ցուցանիշների ցանկի կազմում ՄԻԱՎ/ԶԻԱՀ-ին հակազդման առաջընթացը մոնիտորինգի ենթարկելու և որոշումների կայացման համար անհրաժեշտ տվյալները սահմանելու համար,
  - 3) Մոնիտորինգի և գնահատման համար անհրաժեշտ տվյալների հիմնական աղբյուրների նկարագրում,
  - 4) Տեղեկատվական հոսքերի հստակ համակարգի ձևավորում,
  - 5) Մոնիտորինգի և գնահատման գործընթացում յուրաքանչյուր օղակի դերի և պատասխանատվության սահմանում,
  - 6) Տրամադրվող հաշվետվությունների, զեկույցների ցանկի և տրամադրման մեխանիզմների սահմանում:
3. Մոնիտորինգի և գնահատման պլանի իրագործումից ակնկալվող արդյունքներն են՝
  - 1) Մոնիտորինգի և գնահատման հզորացված համակարգ,
  - 2) Ժամանակին և որակյալ հաշվետվողականություն,
  - 3) Ընթացիկ տեղեկատվության համակարգված հոսք,
  - 4) Հաշվետվական համակարգերը միավորող տվյալների մեկ ընդհանուր ազգային բազա,
  - 5) Տվյալների տրամադրման մշակված ռազմավարություն,
  - 6) Ներուժի ստեղծման և զարգացման պլան,
  - 7) Ուսումնասիրությունների և գնահատումների համաձայնեցված պլան:
4. Համաձայն մոնիտորինգի և գնահատման գլոբալ ռեֆերենս խմբի՝ մոնիտորինգի և գնահատման գործող համակարգը պետք է ունենա 12 ֆունկցիոնալ բաղադրիչ՝
  - 1) ՄԻԱՎ/ԶԻԱՀ-ի մոնիտորինգի և գնահատման համակարգի կառուցվածքային միավորներ և դրանց գործառնություններ,
  - 2) ՄԻԱՎ/ԶԻԱՀ-ի մոնիտորինգի և գնահատման մարդկային ներուժ,

- 3) ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մոնիտորինգի և գնահատման համակարգի պլանավորման, համակարգման և կառավարման համագործակցություն,
  - 4) ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մոնիտորինգի և գնահատման միջոլորտային ազգային պլան,
  - 5) ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մոնիտորինգի և գնահատման տարեկան աշխատանքային պլան՝ գնահատված ծախսերով,
  - 6) ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մոնիտորինգի և գնահատման համար ադվոկացիա և հաղորդակցում,
  - 7) ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի ծրագրի ընթացիկ մոնիտորինգ, համաճարակաբանական հսկում և հետազոտություններ,
  - 8) ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի տվյալների ազգային բազա, մեթոդական օգնություն և տեխնիկական աջակցություն, տվյալների աուդիտ,
  - 9) ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի վերաբերյալ ուսումնասիրություններ և գնահատումներ, տվյալների տարածում և կիրառում:
5. Մոնիտորինգի և գնահատման ազգային համակարգը գործում է երեք մակարդակներում՝ ծառայությունների տրամադրման, մարզային և ազգային: Մոնիտորինգի և գնահատման համակարգն ստանում է հաշվետվություններ ծրագրի իրականացման գործում ներգրավված պետական և հասարակական կազմակերպություններից:
6. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մոնիտորինգի և գնահատման ազգային ընտրված ցուցանիշները հաշվարկելի են ողջամիտ գնով և համահունչ են՝
- 1) ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ին հակազդման ազգային ծրագրով սահմանված առաջնահերթ խնդիրներին,
  - 2) ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի դեմ պայքարի ոլորտում պարտավորությունների հռչակագրով սահմանված հիմնական ցուցանիշներին,
  - 3) ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի ոլորտում միջամտություններին համընդհանուր հասանելիության հիմնական ցուցանիշներին,
  - 4) Ազգային հիմնական ռազմավարություններում և պլաններում առկա ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ին առնչվող ցուցանիշներին,
  - 5) ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մոնիտորինգի և գնահատման միջազգային ուղեցույցներին:
7. Ցուցանիշների աղյուսակում ներկայացված է ազգային ծրագրի մոնիտորինգի և գնահատման հիմնական ցուցանիշների ցանկը: Ցուցանիշները բաշխվում են ըստ տարիքի, սեռի և մարզերի: Ծրագրային մակարդակով տվյալներ տրամադրելու համար ցուցանիշները պետք է հաշվարկվեն ըստ ուղեցույցների:

8. Տվյալների հավաքագրման հինական աղբյուրներն են՝
  - 1) ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ կենսաբանական և վարքագծային հետազոտություններ,
  - 2) Ծրագրերի մոնիտորինգ և գնահատում,
  - 3) Գործնական և գիտական հետազոտություններ,
  - 4) Ֆինանսական մոնիտորինգ,
  - 5) Այլ աղբյուրներ (օրինակ՝ ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի դեպքերի արձանագրում, ժողովրդագրության և առողջության հարցերի հետազոտություններ):

9. Տվյալների ազգային բազան ռազմավարական պլանավորման գործընթացում անհրաժեշտ տվյալներ ապահովող ֆունկցիոնալ գործիք է, որը ներառում է պետական և հասարակական կազմակերպությունների կողմից հավաքագրված տվյալները: Տվյալների ազգային բազան ինտեգրում է արդեն իսկ գոյություն ունեցող հաշվետվական համակարգերից ստացված տվյալներ, ինչը հնարավորություն է տալիս խուսափելու կրկնարկումներից, ապահովելու տվյալների թափանցիկությունն ու հավաստիությունը, ինչպես նաև գաղտնիությունը: ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի տվյալների ազգային բազան կառավարում է ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ-ն:

10. Մոնիտորինգի և գնահատման համար օգտագործված տվյալների որակի չափանիշներն են հավաստիությունը, ներկայացուցչականությունը, հուսալիությունը, ժամանակին ներկայացվելը, ճշգրտությունը, ամբողջականությունը, համեմատելիությունը: Մոնիտորինգի և գնահատման խումբը մշակում է տվյալների որակը երաշխավորող ուղեցույց, որը կհստակեցնի հիմնական ցուցանիշների որակի ապահովումը և կհամախմբի տվյալների կառավարման համակարգերը: Մոնիտորինգի և գնահատման խումբը նաև մեթոդական օգնություն և տեխնիկական աջակցություն է տրամադրում, որը ներառում է ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի ծրագրերի և միջոցառումների մոնիտորինգ և գնահատում իրականացնողների աշխատանքների ուղղորդումը, ինչպես նաև գիտելիքների և փորձի փոխանակումը: Այն ուղղված է ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի ծառայություններ տրամադրող որոշակի թվով կազմակերպությունների մոնիտորինգի և գնահատման տեղային ներուժի հզորացմանը, որոնց ցանկը որոշակիացվում է յուրաքանչյուր տարվա սկզբին: Տվյալների հավաստիությունը պետք է հաստատվի ներքին և արտաքին մեխանիզմներով: Ներքին մեխանիզմը պետք է լինի որոշակի պարբերականությամբ իրականացվող կանոնավոր գործընթաց, իսկ արտաքինը՝ յուրաքանչյուր տարի պատահականորեն ընտրված վայրերում որոշակի ցուցանիշների հաշվարկման համար իրականացվող գործընթաց:

11. Ուսումնասիրություններն ու գնահատումները մոնիտորինգի և գնահատման համապարփակ համակարգի բաղադրիչներն են: Կրկնարկումներից խուսափելու, տվյալների տարածումը և որոշումներ կայացնելիս դրանց օգտագործումն ընդլայնելու

նպատակով անհրաժեշտ է ազգային մակարդակով իրականացնել ուսումնասիրությունների և գնահատումների հարցում առկա բացերը հայտնաբերելու, հետազոտությունները համակարգելու գործընթաց: Ուսումնասիրությունների, հետազոտությունների և գնահատման ճիշտ պլանավորումը համարժեք ֆինանսավորման նախապայմանն է:

12. Պետք է մշակվեն և տրամադրվեն հետևյալ հաշվետվություններն ու զեկույցները՝

- 1) ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի վերաբերյալ տարեկան զեկույց (ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի համաճարակի զարգացման միտումները, ազգային ցուցանիշները, ծառայությունների ծածկույթը, առաջնահերթությունները, բացերը, ներուժի զարգացման կարիքները),
- 2) Գործնական և գիտական հետազոտությունների վերաբերյալ զեկույցներ,
- 3) ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի դեմ պայքարի ոլորտում պարտավորությունների հռչակագրի կատարման ընթացքի, համընդհանուր հասանելիության, Դուբլինի հռչակագրի կատարման ընթացքի վերաբերյալ 2 տարին մեկ ներկայացվող զեկույցներ,
- 4) ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի ոլորտի ծախսերի գնահատման զեկույց,
- 5) Այլ հաշվետվություններ և զեկույցներ:

13. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ին հակազդման ազգային ծրագրի ցուցանիշների հաշվարկման կարգը նկարագրված է ստորև ներկայացված աղյուսակում:

Ռազմավարություն	Ցուցանիշ	Ցուցանիշի բաղադրիչներ	Ցուցանիշի հաշվարկման պարբերականություն/տվյալների հավաքագրման գործիք	Պատասխանատու կազմակերպություն	Թիրախ 2016թ.
<p>Ռազմավարություն 2. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ին հակազդման գործում մարդու իրավունքների և գենդերային հավասարության ապահովում</p>	<p>Հարցման ենթարկվածների տոկոսը, ովքեր հանդուրժողական վերաբերմունք ունեն ՄԻԱՎ-ով ապրող մարդկանց նկատմամբ</p>	<p>Համարիչ. Հարցման ենթարկվածների թիվը, ովքեր դրական են պատասխանել բոլոր չորս հարցերին. Եթե Ձեր բարեկամը վարակվի ՄԻԱՎ-ով, կցանկանայի՞ք արդյոք նրան խնամել Ձեր տանը: Դուք կգնե՞ք վաճառողից թարմ բանջարեղեն, եթե իմանաք, որ նա վարակված է ՄԻԱՎ-ով: Ձեր կարծիքով, եթե ուսուցիչը վարակված է ՄԻԱՎ-ով, բայց առույգ է, թույլատրելի՞ է արդյոք, որ նա շարունակի դասավանդել: Եթե Ձեր ընտանիքի անդամներից մեկը վարակվի ՄԻԱՎ-ով, կցանկանայի՞ք այդ փաստը գաղտնի պահել, թե՞ ոչ: Հայտարար. Հարցման ենթարկվածների թիվը, ովքեր երբևէ լսել են ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մասին: Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր):</p>	<p>Հինգ տարին մեկ անգամ/ Ժողովրդագրության և առողջության հարցերի հետազոտություն</p>	<p>Ազգային վիճակագրական ծառայություն (համաձայնությամբ) Առողջապահության նախարարություն</p>	<p>Կանայք - 5% Տղամարդիկ – 10%</p>

Ռազմավարություն 1. Թմրամիջոցների ներարկային օգտագործման միջոցով ՄԻԱՎ-ի փոխանցման նվազեցում	ՄԻԱՎ-ի տարածվածությունը ԹՆՕ-ների շրջանում	Համարիչ. ՄԻԱՎ վարակ ունեցող ԹՆՕ-ների թիվը: Հայտարար. ՄԻԱՎ-ի վարակի վերաբերյալ հետազոտված ԹՆՕ-ների թիվը: Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր):	Երկու տարին մեկ անգամ/ Կենսաբանական հետազոտություն ԹՆՕ-ների շրջանում	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ	Ազգային - 5% Երևան - 8%
	Վերջին ներարկման ընթացքում ներարկման մանրէազերծ (ստերիլ) պարագաներ օգտագործած ԹՆՕ-ների տոկոսը	Համարիչ. Թմրամիջոցի վերջին ներարկային օգտագործման ժամանակ մանրէազերծ պարագաների օգտագործման մասին նշած ԹՆՕ-ների թիվը: Հայտարար. Վերջին մեկ ամսվա ընթացքում ներարկային ճանապարհով թմրամիջոցների օգտագործման մասին նշած ԹՆՕ-ներ: Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր):	Երկու տարին մեկ անգամ/ Վարքագծային հետազոտություն ԹՆՕ-ների շրջանում	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ	90%
	Սեռական վերջին հարաբերության ժամանակ պահպանակ օգտագործած ԹՆՕ-ների տոկոսը	Համարիչ. Հարցման ենթարկված ԹՆՕ-ների թիվը, ովքեր օգտագործել են պահպանակ սեռական վերջին հարաբերության ժամանակ: Հայտարար. Հարցման ենթարկված ԹՆՕ-ների թիվը, ովքեր ունեցել են սեռական հարաբերություն վերջին 30 օրվա ընթացքում:	Երկու տարին մեկ անգամ/ Վարքագծային հետազոտություն ԹՆՕ-ների շրջանում	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ	60%

		<p>Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է ըստ սեռի և տարիքի (15-19, 20-24 և 25-49 տարեկան):</p>			
	<p>ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիք ունեցող ԹՆՕ-ների տոկոսը</p>	<p>Համարիչ. Հարցման ենթարկված ԹՆՕ-ների թիվը, ովքեր ճիշտ են պատասխանել բոլոր հինգ հարցերին. Հնարավոր է նվազեցնել ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգը՝ միայն մեկ, հավատարիմ, ՄԻԱՎ-ով չվարակված զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերություններ ունենալով: Հնարավոր է ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգը նվազեցնել՝ պահպանակ օգտագործելով: Կարող է արդյոք առողջ տեսք ունեցող մարդը լինել ՄԻԱՎ-ով վարակված: Հնարավոր է վարակվել ՄԻԱՎ-ով ՄԻԱՎ վարակ ունեցող մարդուն ձեռքով բարևելիս: Հնարավոր է վարակվել ՄԻԱՎ-ով ՄԻԱՎ վարակ ունեցող մարդու հետ համատեղ սնունդ ընդունելիս:</p> <p>Հայտարար. Հարցման ենթարկված ԹՆՕ-ների թիվը, ովքեր պատասխանել են բոլոր հինգ հարցերին (ներառյալ «չգիտեմ» պատասխանը):</p> <p>Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է ըստ սեռի և տարիքի:</p>	<p>Երկու տարին մեկ անգամ/ Վարքագծային հետազոտություն ԹՆՕ-ների շրջանում</p>	<p>ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ</p>	<p>60%</p>

	<p>ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման ծրագրերում ընդգրկված ԹՆՕ-ների տոկոսը</p>	<p>Համարիչ. Հարցման ենթարկված ԹՆՕ-ների թիվը, ովքեր դրական են պատասխանել նշված 3 հարցերին. Գիտե՞ք արդյոք, թե ցանկության դեպքում որտեղ կարող եք հետազոտվել ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ: Վերջին 12 ամիսների ընթացքում Ձեզ տրամադրվե՞լ են պահպանակներ (օրինակ՝ աուֆրիչ ծառայություններում): Վերջին 12 ամիսների ընթացքում Ձեզ տրամադրվե՞լ են մանրէազերծ ներարկիչներ և ասեղներ (օրինակ՝ աուֆրիչ աշխատողների, «հավասարը հավասարին» մեթոդով ուսուցանողների կողմից կամ ներարկիչների փոխանակման ծրագրերի միջոցով): Հայտարար. Հարցման ենթարկված ԹՆՕ-ների ընդհանուր թիվը: Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր): Ցուցանիշի գումարային արժեքը հաշվարկելու նպատակով հարկավոր է ստանալ ցուցանիշի արժեքը նաև յուրաքանչյուր հարցի վերաբերյալ առանձին (միևնույն հայտարարի հիման վրա):</p>	<p>Երկու տարին մեկ անգամ/ Վարքագծային հետազոտություն ԹՆՕ-ների շրջանում</p>	<p>ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ</p>	<p>35%</p>
--	--	--	---	-------------------	------------

	ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ հետազոտություն անցած ԹՆՕ-ների տոկոսը	<p>Համարիչ. ԹՆՕ-ների թիվը, ովքեր վերջին 12 ամիսների ընթացքում հետազոտվել են ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ և գիտեն հետազոտության արդյունքների մասին:</p> <p>Հայտարար. Հարցման ենթարկված ԹՆՕ-ների ընդհանուր թիվը:</p> <p>Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր):</p>	Երկու տարին մեկ անգամ/ Վարքագծային հետազոտություն ԹՆՕ-ների շրջանում	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ	36%
<p>Ռազմավարություն 2. Կոմերցիոն սեռական ծառայությունների տրամադրման միջոցով ՄԻԱՎ-ի փոխանցման նվազեցում</p>	<p>ՄԻԱՎ-ի տարածվածությունը ԿՍԿ-ների շրջանում</p>	<p>Համարիչ. ՄԻԱՎ վարակ ունեցող ԿՍԿ-ների թիվը:</p> <p>Հայտարար. ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտված ԿՍԿ-ների թիվը:</p> <p>Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր):</p>	Երկու տարին մեկ անգամ/ Կենսաբանական հետազոտություն ԿՍԿ-ների շրջանում	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ	Ազգային - <2% Երևան - <2%
	<p>Հաճախորդի հետ սեռական վերջին հարաբերության ժամանակ պահպանակ օգտագործած ԿՍԿ-ների տոկոսը</p>	<p>Համարիչ. Հաճախորդի հետ սեռական վերջին հարաբերության ժամանակ պահպանակի օգտագործման մասին նշած ԿՍԿ-ներ:</p> <p>Հայտարար. Վերջին 12 ամիսների ընթացքում վարձատրության դիմաց սեռական ծառայություններ տրամադրած ԿՍԿ-ներ:</p> <p>Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր):</p>	Երկու տարին մեկ անգամ/ Վարքագծային հետազոտություն ԿՍԿ-ների շրջանում	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ	95%

	<p>ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիք ունեցող ԿՍԿ-ների տոկոսը</p>	<p>Համարիչ. Հարցման ենթարկված ԿՍԿ-ների թիվը, ովքեր ճիշտ են պատասխանել բոլոր հինգ հարցերին. Հնարավոր է նվազեցնել ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգը՝ միայն մեկ, հավատարիմ, ՄԻԱՎ-ով չվարակված զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերություններ ունենալով: Հնարավոր է ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգը նվազեցնել պահպանակ օգտագործելով: Կարող է արդյոք առողջ տեսք ունեցող մարդը լինել ՄԻԱՎ-ով վարակված: Հնարավոր է վարակվել ՄԻԱՎ-ով ՄԻԱՎ վարակ ունեցող մարդուն ձեռքով բարևելիս: Հնարավոր է վարակվել ՄԻԱՎ-ով ՄԻԱՎ վարակ ունեցող մարդու հետ համատեղ սնունդ ընդունելիս: Հայտարար. Հարցման ենթարկված ԿՍԿ-ների թիվը, ովքեր պատասխանել են բոլոր հինգ հարցերին (ներառյալ «չգիտեմ» պատասխանը): Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր): Բացի ցուցանիշի գումարային արժեքից՝ հարկավոր է ստանալ</p>	<p>Երկու տարին մեկ անգամ/ Վարքագծային հետազոտություն ԿՍԿ-ների շրջանում</p>	<p>ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ</p>	<p>64%</p>
--	--	---	---	-------------------	------------

		ցուցանիշի արժեքը նաև յուրաքանչյուր հարցի վերաբերյալ առանձին (միևնույն հայտարարի հիման վրա):			
ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման ծրագրերում ընդգրկված ԿՍԿ-ների տոկոսը	<p>Համարիչ. Նշված երկու հարցերին դրական պատասխանած ԿՍԿ-ներ. Գիտե՞ք արդյոք, թե ցանկության դեպքում որտեղ կարող եք հետազոտվել ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ:</p> <p>Վերջին 12 ամիսների ընթացքում Ձեզ տրամադրվե՞լ են պահպանակներ (օրինակ՝ աուֆրիչ ծառայություններում, հասարակական կազմակերպություններում, կամ սեռական առողջության կլինիկաներում):</p> <p>Հայտարար. Հարցման ենթարկված ԿՍԿ-ների ընդհանուր թիվը:</p> <p>Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր):</p> <p>Ցուցանիշի գումարային արժեքը հաշվարկելու նպատակով հարկավոր է ստանալ ցուցանիշի արժեքը նաև յուրաքանչյուր հարցի վերաբերյալ առանձին (միևնույն հայտարարի հիման վրա):</p>	Երկու տարին մեկ անգամ/ Վարքագծային հետազոտություն ԿՍԿ-ների շրջանում	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ	60%	
ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ հետազոտություն	<p>Համարիչ. ԿՍԿ-ներ, ովքեր վերջին 12 ամիսների ընթացքում հետազոտվել են ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ և գիտեն</p>	Երկու տարին մեկ անգամ/ Վարքագծային	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ	36%	

	անցած ԿՍԿ-ների տոկոսը	հետազոտության արդյունքների մասին: Հայտարար. Հարցման ենթարկված ԿՍԿ-ների ընդհանուր թիվը: Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր):	հետազոտություն ԿՍԿ-ների շրջանում		
Ռազմավարություն 3. Տղամարդկանց միջև հոմոսեքսուալ հարաբերությունների միջոցով ՄԻԱՎ-ի փոխանցման նվազեցում	ՄԻԱՎ-ի տարածվածությունը SUS-ների շրջանում	Համարիչ. ՄԻԱՎ վարակ ունեցող SUS-ների թիվը: Հայտարար. ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտված SUS-ների թիվը: Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր):	Երկու տարին մեկ անգամ/ Կենսաբանական հետազոտություն SUS-ների շրջանում	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ	Ազգային - <2% Երևան - <2%
	Անալ սեռական վերջին հարաբերության ժամանակ պահպանակ օգտագործած SUS-ների տոկոսը	Համարիչ. Տղամարդ զուգընկերոջ հետ անալ սեռական վերջին հարաբերության ժամանակ պահպանակ օգտագործած տղամարդկանց թիվը: Հայտարար. Տղամարդ զուգընկերոջ հետ վերջին 6 ամիսների ընթացքում անալ սեռական հարաբերություն ունեցած SUS-ների թիվը: Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր):	Երկու տարին մեկ անգամ/ Վարքագծային հետազոտություն SUS-ների շրջանում	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ	75%
	ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիք ունեցող SUS-ների տոկոսը	Համարիչ. Հարցման ենթարկված SUS-ների թիվը, ովքեր ճիշտ են պատասխանել բոլոր հինգ հարցերին. Հնարավոր է նվազեցնել ՄԻԱՎ-ով	Երկու տարին մեկ անգամ/ Վարքագծային հետազոտություն	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ	60%

		<p>վարակման վտանգը՝ միայն մեկ, հավատարիմ, ՄԻԱՎ-ով չվարակված զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերություններ ունենալով:</p> <p>Հնարավոր է ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգը նվազեցնել՝ պահպանակ օգտագործելով:</p> <p>Կարող է արդյոք առողջ տեսք ունեցող մարդը լինել ՄԻԱՎ-ով վարակված:</p> <p>Հնարավոր է վարակվել ՄԻԱՎ-ով ՄԻԱՎ վարակ ունեցող մարդուն ձեռքով բարևելիս:</p> <p>Հնարավոր է վարակվել ՄԻԱՎ-ով ՄԻԱՎ վարակ ունեցող մարդու հետ համատեղ սնունդ ընդունելիս:</p> <p>Հայտարար. Հարցման ենթարկված SUS-ների թիվը, ովքեր պատասխանել են բոլոր հինգ հարցերին (ներառյալ «չգիտեմ» պատասխանը):</p> <p>Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր):</p> <p>Բացի ցուցանիշի գումարային արժեքից՝ հարկավոր է ստանալ ցուցանիշի արժեքը նաև յուրաքանչյուր հարցի վերաբերյալ (միևնույն հայտարարի հիման վրա):</p>	SUS-ների շրջանում		
--	--	--	-------------------	--	--

	<p>ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման ծրագրերում ընդգրկված SUS-ների տոկոսը</p>	<p>Համարիչ. Հարցման ենթարկված SUS-ների թիվը, ովքեր դրական են պատասխանել նշված 2 հարցերին. Գիտե՞ք արդյոք, թե ցանկության դեպքում որտեղ կարող եք հետազոտվել ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ: Վերջին 12 ամիսների ընթացքում Ձեզ տրամադրվե՞լ են պահպանակներ (օրինակ՝ աուֆրիչ ծառայություններում):</p> <p>Հայտարար. Հարցման ենթարկված SUS-ների ընդհանուր թիվը:</p> <p>Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր): Ցուցանիշի գումարային արժեքը հաշվարկելու նպատակով հարկավոր է ստանալ ցուցանիշի արժեքը նաև յուրաքանչյուր հարցի վերաբերյալ առանձին (միևնույն հայտարարի հիման վրա):</p>	<p>Երկու տարին մեկ անգամ/ Վարքագծային հետազոտություն SUS-ների շրջանում</p>	<p>ՁԻԱՀ-ի ԿԿԿ</p>	<p>70%</p>
	<p>ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ հետազոտություն անցած SUS-ների տոկոսը</p>	<p>Համարիչ. SUS-ների թիվը, ովքեր վերջին 12 ամիսների ընթացքում հետազոտվել են ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի վերաբերյալ և գիտեն հետազոտության արդյունքների մասին:</p> <p>Հայտարար. Հարցման ենթարկված SUS-ների ընդհանուր թիվը:</p> <p>Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է</p>	<p>Երկու տարին մեկ անգամ/ Վարքագծային հետազոտություն SUS-ների շրջանում</p>	<p>ՁԻԱՀ-ի ԿԿԿ</p>	<p>60%</p>

		ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր):			
Ռազմավարություն 4. Միգրանտների շրջանում ՄԻԱՎ-ի փոխանցման նվազեցում	Արձանագրված ՄԻԱՎ վարակի նոր դեպքերի մեջ միգրանտների տոկոսը	Համարիչ. Արձանագրված ՄԻԱՎ վարակով հիվանդների թիվը՝ հավանաբար վարակված արտերկրում: Հայտարար. Վերջին 12 ամիսների ընթացքում արձանագրված ՄԻԱՎ վարակի ընդհանուր դեպքերի թիվը: Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է ըստ սեռի, տարիքի (15-19, 20-24 և 25-49 տարեկան), փոխանցման ուղու և հավանական վարակման երկրի:	Տարին մեկ անգամ/ ՄԻԱՎ վարակի հետազոտությունների գրանցամատյան	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ	60%
	Սեռական վերջին հարաբերության ժամանակ պահպանակ օգտագործած միգրանտների տոկոսը	Համարիչ. Հարցման ենթարկված միգրանտների (15-49 տարեկան) թիվը, ովքեր ունեցել են մեկից ավելի զուգընկեր վերջին 12 ամիսների ընթացքում և օգտագործել են պահպանակ վերջին սեռական հարաբերության ժամանակ: Հայտարար. Հարցման ենթարկված միգրանտների (15-49 տարեկան) թիվը, ովքեր ունեցել են մեկից ավելի զուգընկեր վերջին 12 ամիսների ընթացքում: Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է ըստ սեռի և տարիքի (15-19, 20-24 և 25-49 տարեկան):	Երկու տարին մեկ անգամ/ Վարքագծային հետազոտություն միգրանտների շրջանում	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ	40%

	<p>ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիքներ ունեցող միգրանտների տոկոսը</p>	<p>Համարիչ. Հարցման ենթարկված միգրանտների թիվը, ովքեր ճիշտ են պատասխանել բոլոր հինգ հարցերին. Հնարավոր է նվազեցնել ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգը՝ միայն մեկ, հավատարիմ, ՄԻԱՎ-ով չվարակված զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերություններ ունենալով: Հնարավոր է ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգը նվազեցնել՝ պահպանակ օգտագործելով: Կարող է արդյոք առողջ տեսք ունեցող մարդը լինել ՄԻԱՎ-ով վարակված: Հնարավոր է վարակվել ՄԻԱՎ-ով ՄԻԱՎ վարակ ունեցող մարդուն ձեռքով բարևելիս: Հնարավոր է վարակվել ՄԻԱՎ-ով ՄԻԱՎ վարակ ունեցող մարդու հետ համատեղ սնունդ ընդունելիս: Հայտարար. Հարցման ենթարկված միգրանտների թիվը, ովքեր պատասխանել են բոլոր հինգ հարցերին (ներառյալ «չգիտեմ» պատասխանը): Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր): Բացի ցուցանիշի գումարային արժեքից՝ հարկավոր է ստանալ ցուցանիշի</p>	<p>Երկու տարին մեկ անգամ/ Վարքագծային հետազոտություն միգրանտների շրջանում</p>	<p>ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ</p>	<p>40%</p>
--	--	--	--	-------------------	------------

		արժեքը նաև յուրաքանչյուր հարցի վերաբերյալ առանձին (միևնույն հայտարարի հիման վրա):			
	ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ հետազոտություն անցած միգրանտների տոկոսը	Համարիչ. Միգրանտների թիվը, ովքեր վերջին 12 ամիսների ընթացքում հետազոտվել են ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ և գիտեն հետազոտության արդյունքների մասին: Հայտարար. Հարցման ենթարկված միգրանտների ընդհանուր թիվը: Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր):	Երկու տարին մեկ անգամ/ Վարքագծային հետազոտություն միգրանտների շրջանում	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ	40%
Ռազմավարություն 5. ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ խոցելի բնակչության այլ խմբերի շրջանում (այդ թվում՝ ՔԿՀ-ներում գտնվողներ, փախստականներ և առավել խոցելի դեռահասներ ու երիտասարդներ) ՄԻԱՎ-ի փոխանցման կանխարգելում	ՄԻԱՎ-ի տարածվածությունը ՔԿՀ-ներում գտնվողների շրջանում	Համարիչ. ՔԿՀ-ներում գտնվողների թիվը, ովքեր ունեն ՄԻԱՎ վարակ: Հայտարար. ՔԿՀ-ներում գտնվողների թիվը, ովքեր հետազոտվել են ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ: Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր):	Տարին մեկ անգամ/ հաշվետվական ձև հ. 88	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ	<2%
	ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիքներ ունեցող ՔԿՀ-ներում	Համարիչ. ՔԿՀ-ներում գտնվող հարցման ենթարկվածների թիվը, ովքեր ճիշտ են պատասխանել բոլոր հինգ հարցերին. Հնարավոր է նվազեցնել ՄԻԱՎ-ով	Երկու տարին մեկ անգամ/ Վարքագծային հետազոտություն ՔԿՀ-ներում	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ	60%

	<p>գտնվողների տոկոսը</p>	<p>վարակման վտանգը՝ միայն մեկ, հավատարիմ, ՄԻԱՎ-ով չվարակված զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերություններ ունենալով: Հնարավոր է ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգը նվազեցնել՝ պահպանակ օգտագործելով: Կարող է արդյոք առողջ տեսք ունեցող մարդը լինել ՄԻԱՎ-ով վարակված: Հնարավոր է վարակվել ՄԻԱՎ-ով ՄԻԱՎ վարակ ունեցող մարդուն ձեռքով բարևելիս: Հնարավոր է վարակվել ՄԻԱՎ-ով ՄԻԱՎ վարակ ունեցող մարդու հետ համատեղ սնունդ ընդունելիս: Հայտարար. ՔԿՀ-ներում գտնվող հարցման ենթարկվածների թիվը, ովքեր պատասխանել են բոլոր հինգ հարցերին (ներառյալ «չգիտեմ» պատասխանը): Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր): Բացի ցուցանիշի գումարային արժեքից՝ հարկավոր է ստանալ</p>	<p>գտնվողների շրջանում</p>		
--	--------------------------	---	----------------------------	--	--

		ցուցանիշի արժեքը նաև յուրաքանչյուր հարցի վերաբերյալ առանձին (միևնույն հայտարարի հիման վրա):			
ՔԿՀ-ներում գտնվողների տոկոսը, ովքեր սեռական վերջին հարաբերության ժամանակ պահպանակ են օգտագործել	Համարիչ. ՔԿՀ-ներում գտնվողների (15-49 տարեկան) թիվը, ովքեր պահպանակ են օգտագործել սեռական վերջին հարաբերության ժամանակ: Հայտարար. Հարցման ենթարկված ՔԿՀ-ներում գտնվողների թիվը (15-49 տարեկան), ովքեր ունեցել են մեկից ավելի զուգընկեր վերջին 12 ամիսների ընթացքում: Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է ըստ սեռի և տարիքի (15-19, 20-24 և 25-49 տարեկան):	Երկու տարին մեկ անգամ/ Վարքագծային հետազոտություն ՔԿՀ-ներում գտնվողների շրջանում	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ	50%	
ՔԿՀ-ներում գտնվողների տոկոսը, ովքեր ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ հետազոտություն են անցել	Համարիչ. ՔԿՀ-ներում գտնվողների թիվը, ովքեր վերջին 12 ամիսների ընթացքում հետազոտվել են ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ և գիտեն հետազոտության արդյունքների մասին: Հայտարար. ՔԿՀ-ներում գտնվող հարցման ենթարկվածների ընդհանուր թիվը:	Երկու տարին մեկ անգամ/ Վարքագծային հետազոտություն ՔԿՀ-ներում գտնվողների շրջանում	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ	60%	

		Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր):			
	Սեռական վերջին հարաբերության ժամանակ պահպանակ օգտագործած երիտասարդների (15-24 տարեկան) տոկոսը	<p>Համարիչ. 15-24 տարեկան երիտասարդ կանանց և տղամարդկանց թիվը, ովքեր պահպանակ են օգտագործել զուգընկերոջ հետ սեռական վերջին հարաբերության ժամանակ:</p> <p>Հայրարար. Հարցման ենթարկված 15-24 տարեկան երիտասարդ կանանց և տղամարդկանց թիվը, ովքեր ունեցել են սեռական հարաբերություն վերջին 30 օրվա ընթացքում:</p> <p>Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է ըստ սեռի և տարիքի (15-19 և 20-24 տարեկան):</p>	Երկու տարին մեկ անգամ/ Վարքագծային հետազոտություն երիտասարդների շրջանում	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ	85%
	ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիք ունեցող երիտասարդների (15-24 տարեկան) տոկոսը	<p>Համարիչ. Հարցման ենթարկված 15-24 տարեկան երիտասարդների թիվը, ովքեր ճիշտ են պատասխանել բոլոր հինգ հարցերին.</p> <p>Հնարավոր է նվազեցնել ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգը՝ միայն մեկ, հավատարիմ, ՄԻԱՎ-ով չվարակված զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերություններ ունենալով:</p>	Երկու տարին մեկ անգամ/ Վարքագծային հետազոտություն երիտասարդների շրջանում	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ	50%

		<p>Հնարավոր է ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգը նվազեցնել՝ պահպանակ օգտագործելով:</p> <p>Կարող է արդյոք առողջ տեսք ունեցող մարդը լինել ՄԻԱՎ-ով վարակված:</p> <p>Հնարավոր է վարակվել ՄԻԱՎ-ով ՄԻԱՎ վարակ ունեցող մարդուն ձեռքով բարևելիս:</p> <p>Հնարավոր է վարակվել ՄԻԱՎ-ով ՄԻԱՎ վարակ ունեցող մարդու հետ համատեղ սնունդ ընդունելիս:</p> <p>Հայտարար. Հարցման ենթարկված 15-24 տարեկան երիտասարդների ընդհանուր թիվը:</p> <p>Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է ըստ սեռի և տարիքի (15-19 և 20-24 տարեկան):</p>			
	<p>ՄԻԱՎ-ի տարածվածությունը 15-24 տարեկան երիտասարդների շրջանում</p>	<p>Համարիչ. ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտված հղիների թիվը, ում մոտ հայտնաբերվել է ՄԻԱՎ վարակ:</p> <p>Հայտարար. ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտված հղիների թիվը:</p> <p>Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է ըստ տարիքի (15-19 և 20-24 տարեկան):</p>	<p>Տարին մեկ անգամ/ հաշվետվական ձև հ. 88</p>	<p>ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ</p>	<p><0.1%</p>

<p>Ռազմավարություն 7. Հետերոսեքսուալ ճանապարհով ՄԻԱՎ- ի փոխանցման նվազեցում</p>	<p>ՄԻԱՎ վարակով հիվանդների հետազոտված մշտական զուգընկերների տոկոսը</p>	<p>Համարիչ. ՄԻԱՎ վարակ ունեցող անձանց մշտական զուգընկերների թիվը, ովքեր հետազոտվել են ՄԻԱՎ- ի վերաբերյալ: Հայտարար. Մշտական զուգընկերներ ունենալու մասին նշած ՄԻԱՎ-ով ապրող մարդկանց թիվը: Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր):</p>	<p>Տարին մեկ ան- գամ/ ՄԻԱՎ վարակի վերաբեր- յալ հետազոտու- թյունների գրան- ցամատյաններ</p>	<p>ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ</p>	<p>75%</p>
	<p>ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտություն անցած հղի կանանց տոկոսը</p>	<p>Համարիչ. ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտություն անցած հղիների թիվը: Հայտարար. Հաշվետու տարում հղիների թիվը: Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է ըստ տարիքի (15-19 և 20-24 տարեկան):</p>	<p>Տարին մեկ ան- գամ/հաշվետվակ ան ձև հ. 88/ հանրապետական առողջապահա- կան տեղեկատվա- կան վերլուծական կենտրոն</p>	<p>ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ</p>	<p>95%</p>
	<p>ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտված դոնորական արյան նմուշների տոկոսը</p>	<p>Համարիչ. ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ որակի ապահովմամբ հետազոտված դոնորական արյան միավորների քանակը: Հայտարար. ՀՀ-ում դոնորական արյան միավորների ընդհանուր քանակը:</p>	<p>Տարին մեկ անգամ/հաշվետվ ական ձև հ. 88/ հանրապետական առողջապահա- կան տեղեկատվա- կան վերլուծական կենտրոն</p>	<p>ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ</p>	<p>100%</p>

	Դիսպանսերային հսկողության տակ գտնվողների տոկոսը	<p>Համարիչ. Հաշվետու տարվա ընթացքում առնվազն մեկ անգամ ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ այցելած ՄԻԱՎ-ով ապրող մեծահասակների և երեխաների թիվը:</p> <p>Հայտարար. ՄԻԱՎ վարակ ախտորոշում ստացած և ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի գրանցամատյաններում հաշվառված մեծահասակների և երեխաների թիվը, ովքեր հաշվետու տարվա վերջի դրությամբ ողջ են:</p> <p>Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 15 տարեկան և 15-ից բարձր):</p>	Տարին մեկ անգամ/ ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի բուժման գրանցամատյան	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ	85%
Ռազմավարություն 1. ՄԻԱՎ վարակով հիվանդներին ՀՌՎ բուժման հասանելիության ապահովում	ՄԻԱՎ վարակի խորացած իմունային անբավարարության փուլում գտնվող մեծահասակների և երեխաների տոկոսը, ովքեր ստանում են ՀՌՎ բուժում հաշվետու տարվա վերջի դրությամբ	<p>Համարիչ. ՄԻԱՎ վարակի խորացած իմունային փուլում գտնվող մեծահասակների և երեխաների թիվը, ովքեր ստանում են ՀՌՎ բուժում հաշվետու տարվա վերջի դրությամբ:</p> <p>Հայտարար. ՄԻԱՎ վարակի խորացած իմունային անբավարարության փուլում գտնվող մեծահասակների և երեխաների թիվը:</p>	Տարին մեկ անգամ/ ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի բուժման գրանցամատյաններ և Սպեկտրում համակարգչային ծրագիր	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ	1110

		Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 15 տարեկան և 15-ից բարձր):			
ՄԻԱՎ վարակով հիվանդ մեծահասակների և երեխաների տոկոսը, ովքեր շարունակում են ստանալ ՀՌՎ բուժում այն սկսելուց 12 ամիս անց	Համարիչ. ՄԻԱՎ վարակով հիվանդ մեծահասակների և երեխաների թիվը, ովքեր շարունակում են ստանալ ՀՌՎ բուժում այն սկսելուց 12 ամիս անց: Հայտարար. ՄԻԱՎ վարակով հիվանդ մեծահասակների և երեխաների ընդհանուր թիվը, ովքեր սկսել են ստանալ ՀՌՎ բուժում հաշվետու ժամանակահատվածին նախորդող 12 ամիսների ընթացքում, ներառյալ ՀՌՎ բուժումն սկսելուց հետո մահացածները, բուժումն ընդհատածները և նրանք, որոնց հետ կապն ընդհատվել է ՀՌՎ բուժումն սկսելուց 12 ամիս անց: Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 15 տարեկան և 15-ից բարձր):	Տարին մեկ անգամ /ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի բուժման գրանցամատյաններ	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ	85%	
ՀՌՎ բուժում ստացող ՄԻԱՎ վարակով հիվանդների տոկոսը, ովքեր	Համարիչ. ՄԻԱՎ վարակով հիվանդներ, ովքեր ստանում են ՀՌՎ բուժում և ունեն վիրուսային ծանրաբեռնվածության	Տարին մեկ անգամ/ ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի բուժման գրանցա-	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ	90%	

	<p>ունեն վիրուսային ծանրաբեռնվածության չհայտնաբերվող մակարդակ</p>	<p>չհայտնաբերվող մակարդակ: Հայտարար. ՄԻԱՎ վարակով հիվանդներ, ովքեր ստանում են ՀՌՎ բուժում: Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է ըստ սեռի, տարիքի (մինչև 15 տարեկան և 15-ից բարձր) և բուժման սխեմայի:</p>	<p>մատյաններ</p>		
	<p>ՄԻԱՎ վարակով հիվանդների տոկոսը, ովքեր ախտորոշման պահին ունեն ՀՌՎ բուժման կարիք</p>	<p>Համարիչ. ՄԻԱՎ վարակով հիվանդների թիվը, ովքեր ախտորոշման պահին ունեն ՀՌՎ բուժման կարիք: Հայտարար. ՄԻԱՎ վարակի նոր դեպքերի թիվը: Վերլուծություն. Բաշխումը տրվում է ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 15 տարեկան և 15-ից բարձր):</p>	<p>Տարին մեկ անգամ/ ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի բուժման գրանցամատյաններ</p>	<p>ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ</p>	<p>>35%</p>
	<p>ՄԻԱՎ վարակի խորացած իմունային անբավարարության փուլում գտնվող մեծահասակների և երեխաների տոկոսը, ովքեր ստանում են ՀՌՎ բուժում և</p>	<p>Համարիչ. Հաշվետու տարվա ընթացքում ՀՌՎ բուժում ստացող ՄԻԱՎ վարակի խորացած իմունային անբավարարության փուլում գտնվող հիվանդների թիվը, ովքեր սկսել են բուժում ստանալ նաև տուբերկուլոզի դեմ: Հայտարար. ՄԻԱՎ վարակով հիվանդների շրջանում</p>	<p>Տարին մեկ անգամ/ ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի բուժման գրանցամատյաններ</p>	<p>ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ</p>	<p>Կհստակեցվի</p>

	միաժամանակ սկսել են ստանալ հակատուբերկուլոզային բուժում հաշվետու տարվա ընթացքում	տուբերկուլոզի դեպքերի հաշվարկային թիվը: Վերլուծություն. Ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 15 տարեկան և 15-ից բարձր):			
Ռազմավարություն 1. Ֆինանսավորման արդյունավետության բարձրացում	ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի ազգային ծախսերի նկարագրություն ըստ բաժինների և ֆինանսավորման աղբյուրների	Ազգային ֆինանսավորման մոդել Վերլուծություն. Տեղային և միջազգային ֆինանսավորում ըստ բաժինների և ֆինանսական աղբյուրների:	Երկու տարին մեկ անգամ/ ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի ազգային ծախսերի գնահատում	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ	Կհստակեցվի

II. ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՊԼԱՆԻ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԻՐԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀԻՄՆԱՀԱՐՑԵՐ

14. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մոնիտորինգի և գնահատման համար մշակվել են մի շարք միջազգային չափորոշիչներ և ուղեցույցներ՝ «ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի ազգային ծրագիր. մոնիտորինգի և գնահատման ուղեցույց» (ՄԱԿ-ի ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի միացյալ ծրագիր, 2000թ.), «Հիմնական ցուցանիշների կառուցման ուղեցույց. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի ոլորտում պարտավորությունների հռչակագրի մոնիտորինգ» (ՄԱԿ-ի ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի միացյալ ծրագիր 2012թ.), «ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի ազգային խորհուրդներ. մոնիտորինգի և գնահատման գործնական աշխատանքի ձեռնարկ» (ՄԱԿ-ի ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի միացյալ ծրագիր/Համաշխարհային բանկ, 2002թ.), «Մոնիտորինգի և գնահատման ֆունկցիոնալ համակարգի 12 բաղադրիչների համար կազմակերպչական շրջանակ» (ՄԱԿ-ի ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի միացյալ ծրագիր, 2007թ.):
15. Մոնիտորինգի և գնահատման համակարգի հզորացումը պետք է դիտարկվի որպես առաջնահերթություն՝ հանրային առողջապահության մոտեցումների շրջանակներում դրա ֆունկցիոնալությունը բարձրացնելու և այն առավել ծախսարդյունավետ դարձնելու համար:
16. Հանրային առողջապահության մոտեցումները ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մոնիտորինգին և գնահատմանը նկարագրված են ստորև ներկայացված սխեմայում:

Արդյո՞ք բավարար են միջամտությունների ծավալն ու շրջանակը

Արդյունավետության որոշում
ԵԼՔԻ ԵՎ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳ

8. Արդյո՞ք համատեղ ջանքերը բավարար են եղել համաճարակի վրա ազդելու համար (ծածկույթ, ազդեցություն):
Կենսաբանական և վարքագծային հետազոտություններ

Արդյո՞ք ճիշտ ենք անում

Ազգային ծրագրերի մոնիտորինգ և գնահատում

ԵԼՔ

7. Արդյո՞ք միջամտությունները փոփոխություն են առաջացրել:
Ելքի գնահատման հետազոտություններ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ

6. Արդյո՞ք ծրագիրն իրականացվում է այնպես, ինչպես պլանավորվել էր:
Արդյունքի մոնիտորինգ

ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ

5. Ի՞նչ ենք անում, ա՞րդյոք ճիշտ ենք անում:
Գործընթացի մոնիտորինգ և գնահատում, որակի գնահատում

Արդյո՞ք ճիշտ միջամտություններ են արվում

Հնարավոր հակազդման ճշգրտում

ՆԵՐԴՐՈՒՄ

4. Ի՞նչ միջամտություններ և ռեսուրսներ են անհրաժեշտ:
Կարիքներ, ռեսուրսներ, հակազդման վերլուծություն և ներդրման մոնիտորինգ

3. Ինչպիսի՞ միջամտություններ կարող են իրականացվել (արդյունավետություն): Արդյո՞ք ճիշտ միջամտություններ են արվում:

Հատուկ, գործնական և ֆորմատիվ հետազոտություններ

2. Որո՞նք են նպաստող գործոնները:

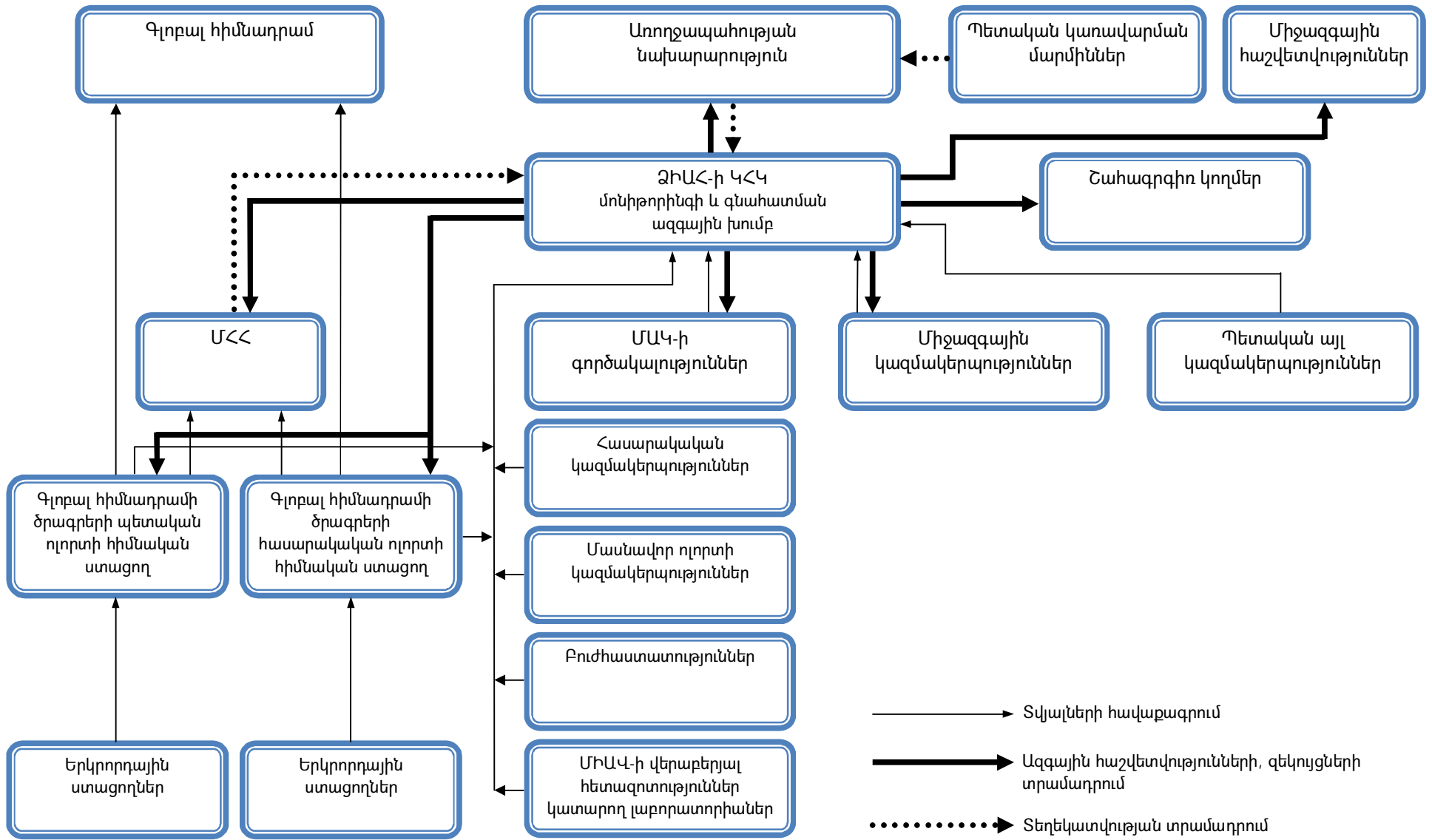
Ուսումնասիրություններ

Խնդրի սահմանում

1. Որ՞ն է խնդիրը:
Իրավիճակային վերլուծություն և համաճարակաբանական հետազոտություններ

17. Մոնիտորինգի և գնահատման համակարգի մակարդակները նկարագրված են ստորև ներկայացված սխեմայում:

ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի միջոցառումների մոնիթորինգի և գնահատման գործընթացում տվյալների հավաքագրման, տեղեկատվության, հաշվետվությունների և զեկույցների տրամադրման հոսքերի սխեմատիկ նկարագրություն

18. Մոնիտորինգի և գնահատման գործընթացում ներգրավված կազմակերպությունների կողմից տրամադրվող տվյալներն ու պարբերականությունը նկարագրված են ստորև ներկայացված աղյուսակում:

Կազմակերպություն	Ներկայացվող տվյալներ	Տվյալների ներկայացման պարբերականություն
ՁԻԱՀ-ի կանխարգելման հանրապետական կենտրոն	Ազրեգացված և վալիդացված տվյալներ՝ ըստ ծրագրային ոլորտների	Եռամսյակային
ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն	Ազրեգացված և վալիդացված տվյալներ ուսումնական հաստատություններից	Տարեկան
ՀՀ սպորտի և երիտասարդության հարցերի նախարարություն	Ազրեգացված և վալիդացված տվյալներ երիտասարդների շրջանում իրականացված միջոցառումների վերաբերյալ	Տարեկան
Բուժհաստատություններ	Հաշվետվություններ ԽՀ վերաբերյալ	Եռամսյակային
ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտություններ կատարող լաբորատորիաներ	Հաշվետվություններ հետազոտությունների վերաբերյալ	Ամսական
Գլոբալ հիմնադրամի ծրագրերի պետական ոլորտի հիմնական ստացող	Ազրեգացված և վալիդացված տվյալներ իրականացված միջոցառումների վերաբերյալ	Եռամսյակային
ՀԿ-ներ և Գլոբալ հիմնադրամի ծրագրերի հասարակական ոլորտի հիմնական ստացող	Ազրեգացված և վալիդացված տվյալներ իրականացված կանխարգելման ծրագրերի վերաբերյալ	Եռամսյակային
ՀՀ արդարադատության նախարարության ՔԿՀ-ների վարչություն	Ազրեգացված և վալիդացված տվյալներ իրականացված միջոցառումների վերաբերյալ	Տարեկան
Հանրապետական նարկոլոգիական դիսպանսեր	Ազրեգացված և վալիդացված տվյալներ իրականացված միջոցառումների վերաբերյալ	Տարեկան
Արյունաբանության հանրապետական կենտրոն	Ազրեգացված և վալիդացված տվյալներ դոնորական արյան վերաբերյալ	Տարեկան

Պետական այլ կազմակերպություններ	Ագրեգացված և վալիդացված տվյալներ իրականացված միջոցառումների վերաբերյալ	Տարեկան
ՄԱԿ-ի գործակալություններ	Ագրեգացված և վալիդացված տվյալներ իրականացված միջոցառումների վերաբերյալ	Տարեկան
Միջազգային կերպություններ	Ագրեգացված և վալիդացված տվյալներ իրականացված միջոցառումների վերաբերյալ	Տարեկան
Մասնավոր ոլորտի կազմակերպություններ	Ագրեգացված և վալիդացված տվյալներ իրականացված միջոցառումների վերաբերյալ	Տարեկան
Դոնոր կազմակերպություններ	Տեղեկատվություն՝ ըստ աջակցման տեսակների և իրականացնողների	Տարեկան

19. Մոնիտորինգի և գնահատման պլանը մշակվել է համաձայն հետևյալ ղեկավարող սկզբունքների՝

- 1) Ներառում. մոնիտորինգը և գնահատումը պետք է ներառվեն երկրում իրականացվող ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի բոլոր ծրագրերում,
- 2) Ինտեգրում. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ին հակազդման ազգային ծրագրի մոնիտորինգի ցուցանիշները պետք է ինտեգրվեն մոնիտորինգի և գնահատման ազգային տվյալների բազայում,
- 3) Պարզություն. տվյալների հավաքագրումը, վերլուծությունն ու ներկայացումը պետք է լինեն հնարավորինս պարզ,
- 4) Գործողությունների ուղղորդում. հավաքագրված տվյալները պետք է օգտագործվեն ծրագրային և տեխնիկական որոշումների կայացման համար: ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի միջամտությունների բոլոր մակարդակներում պետք է ուղիղ կապ լինի տվյալների հավաքագրման, վերլուծության, հաշվետվությունների ներկայացման և որոշումների կայացման մեջ,
- 5) Թափանցիկություն. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ին ազգային հակազդման մոնիտորինգն ու գնահատումը պետք է լինեն բաց և մասնակցային՝ շահագրգիռ կողմերի և բոլոր մակարդակների մասնակիցների համար: Մոնիտորինգի և գնահատման համակարգը պետք է լինի հասկանալի, հասանելի և համապատասխանի ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ին հակազդման գործում ներառված շահագրգիռ կողմերի կարիքներին:

20. Ազգային ցուցանիշների հաշվարկման համար անհրաժեշտ տվյալների աղբյուրներն են՝

- 1) Հետազոտությունների միջոցով ստացվող ցուցանիշների (ելքի և ազդեցության ցուցանիշներ) աղբյուրներ,
- 2) Ծրագրային մոնիտորինգի միջոցով ստացվող ցուցանիշների (արդյունքի ցուցանիշներ) աղբյուրներ:

21. Տվյալների աղբյուրներն ըստ ծրագրային ոլորտների հետևյալն են՝

- 1) ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ խորհրդատվություն և հետազոտություն.
  - ա. Վարչական վիճակագրություն,
  - բ. ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտությունների հաշվետվություն,
  - գ. Դոնորական արյան նմուշների վերաբերյալ հաշվետվություն,
  - դ. ՄԻԱՎ վարակի նոր դեպքերի վերաբերյալ հաշվետվություն,
  - ե. ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ հետազոտություն և խորհրդատվություն տրամադրող հաստատությունների հաշվետվություն,
  - զ. Իրականացված հետազոտությունների տվյալներ:
- 2) Մորից երեխային ՄԻԱՎ-ի փոխանցման կանխարգելում.
  - ա. Վարչական վիճակագրություն,
  - բ. ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտությունների հաշվետվություն,
  - գ. ՀՌՎ բուժման գրանցամատյաններ:
- 3) Հակառետրովիրուսային բուժում.
  - ա. ՀՌՎ բուժման գրանցամատյաններ,
  - բ. Իրականացված հետազոտությունների տվյալներ:
- 4) Ընդհանուր բնակչության վարքագիծ.
  - ա. Վարքագծային հետազոտություններ,
  - բ. Ժողովրդագրության և առողջության հարցերի հետազոտություն:
- 5) Բնակչության առավել վտանգի ենթարկվող խմբեր.
  - ա. Վարչական վիճակագրություն,
  - բ. Ծրագրեր իրականացնող կազմակերպությունների հաշվետվություններ,
  - գ. Կենսաբանական և վարքագծային հետազոտություններ,
  - դ. Իրականացված հետազոտությունների տվյալներ:

22. Ընթացիկ վիճակագրության տվյալները հավաքագրում է ՀՀ առողջապահության նախարարության ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ-ն: Հավաքագրվում է տեղեկատվություն հանրապետությունում ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտություններ անցկացնող բոլոր լաբորատորիաներից: ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ-ին տրամադրվում են ամսական և տարեկան վիճակագրական հաշվետվություններ: ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ անցկացված հետազոտությունների արդյունքների մասին ստացված հաշվետվությունները տեղեկատվություն են պարունակում հետազոտված համակազմի վերաբերյալ (այդ թվում՝ հղի կանայք,

ՄԻԱՎ-ով վարակված մայրերից ծնված նորածիններ, ԹՆՕ-ներ, SUS-ներ, դոնորներ և այլք): Տեղեկատվությունը ներկայացվում է ըստ սեռի, տարիքի, բնակության վայրի (մայրաքաղաք, այլ քաղաքներ և գյուղական վայրեր), հետազոտվածների և անցկացված հետազոտությունների թվի: ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ-ում հավաքագրված տվյալները եռամսյակային (աճողական) ու տարեկան հաշվետվությունների ձևով ներկայացվում են առողջապահական տեղեկատվական վերլուծական հանրապետական կենտրոն և ազգային վիճակագրական ծառայություն, ՀՀ առողջապահության նախարարության պետական հիգիենիկ հակահամաճարակային տեսչություն: ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ-ն տեղեկատվություն ունի ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ խորհրդատվություն և հետազոտություն տրամադրող հաստատությունների քանակի, աշխարհագրական տեղակայման, դրանց բաշխման վերաբերյալ, տրամադրում է մեթոդական օգնություն և տեխնիկական աջակցություն: Նշված ծառայություններ տրամադրող հաստատությունները ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ են ներկայացնում եռամսյակային հաշվետվություններ:

23. ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ-ի լաբորատորիան երկրում միակ ռեֆերենսային լաբորատորիան է, որն իրականացնում է ՄԻԱՎ վարակի վերջնական լաբորատոր ախտորոշում և հակառետրովիրուսային բուժման մոնիտորինգի համար անհրաժեշտ լաբորատոր հետազոտություններ:
24. Համաճարակային իրավիճակի և հակառետրովիրուսային բուժման մոնիտորինգի վերաբերյալ տվյալները հավաքագրվում են ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ-ի համաճարակաբանական հսկման և բժշկական օգնության ու սպասարկման բաժիններում, որոնք հաշվետվություն են ներկայացնում ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ-ի մոնիտորինգի և գնահատման ազգային խմբին:
25. Ընթացիկ համաճարակաբանական հետազոտությունը տրամադրում է բազմակողմանի տեղեկատվություն ՄԻԱՎ վարակի նոր դեպքերի վերաբերյալ:
26. ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ-ի կողմից ՄԻԱՎ վարակի և ՁԻԱՀ-ի նոր գրանցված դեպքերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը յուրաքանչյուր ամիս տրամադրվում է ՀՀ առողջապահության նախարարության հիվանդությունների վերահսկման և կանխարգելման կենտրոնին: ՄԻԱՎ/տուբերկուլոզ, ՄԻԱՎ/հեպատիտ B, ՄԻԱՎ/հեպատիտ C զուգորդված դեպքերի վերաբերյալ եռամսյակային հաշվետվություն է ներկայացվում ՀՀ առողջապահության նախարարության պետական հիգիենիկ հակահամաճարակային տեսչություն: ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ-ի մոնիտորինգի և գնահատման ազգային խումբը յուրաքանչյուր ամիս թարմացնում է ՀՀ-ում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի իրավիճակի վերաբերյալ տվյալները և տեղադրում ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ-ի ինտերնետային կայքում՝ www.armdaids.am:

27. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի ոլորտում ծրագրեր իրականացնող կազմակերպությունների կողմից մոնիտորինգին և գնահատմանն առնչվող ընթացիկ հաշվետվությունները կազմվում են համաձայն ստորև ներկայացված ուղեցույցի:

Տվյալների տեսակ	Տրամադրվող ծրագրային տվյալներ	Տվյալների աղբյուր	Տվյալների տրամադրման պարբերականություն	Հաշվետվությունը ստացող կազմակերպություն
Ընդհանուր ծրագրային տեղեկություններ	Իրականացման վայր Տևողություն Ընդհանուր բյուջե Ծրագրի նպատակներ Շահառուները/բնակչության նպատակային խումբ	Ծրագրային առաջարկ	Ծրագրի սկզբում	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Ներդրումներ	Վարձատրվող աշխատակիցների թիվ Նյութատեխնիկական միջոցներ Ներուժի զարգացում	Ծրագրային հաշվետվություններ	Տարեկան	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Գործողություններ	Տրամադրվող ծառայությունների արդյունավետություն/որակ Ներդրման խնդիրներ	Ծրագրային հաշվետվություններ	Տարեկան	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Միջոցառումներ	Տրամադրված ծառայությունների տեսակ և քանակ Ծրագրերում ընդգրկված շահառուների թիվ Ներուժի զարգացում	Ծրագրային հաշվետվություններ	Տարեկան	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ

28. Գլոբալ հիմնադրամի կողմից ֆինանսավորվող «Հայաստանի Հանրապետությունում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ին հակազդման ազգային ծրագրին աջակցություն» դրամաշնորհի շրջանակներում ծրագրերի մոնիտորինգն իրականացվում է այդ դրամաշնորհի Հիմնական ստացողների կողմից: Ծրագրեր իրականացնողները եռամսյակային և տարեկան հաշվետվություններ են ներկայացնում Հիմնական ստացողին, որն ընդհանրացնում է դրանք, կազմում ընդհանուր հաշվետվություն և ներկայացնում ՄՀՀ-ին ու Գլոբալ հիմնադրամին:

29. Ծրագրերի մոնիտորինգի և գնահատման, դրանց վերաբերյալ հաշվետվությունների ներկայացման համար պատասխանատու են ծրագրեր իրականացնող կազմակերպությունները: Տվյալների որակը՝ ամբողջականություն, ժամանակին ներկայացում,

բազմակողմանիություն և ճշգրտություն, ստուգվում է Հիմնական ստացողի մոնիտորինգի և գնահատման մասնագետների դաշտային այցելությունների ժամանակ:

30. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ին հակազդման ազգային ծրագրի շրջանակներում իրականացվող միջոցառումների վերաբերյալ ծրագրային տվյալները հավաքագրվելու են ազգային ծրագրի տվյալների հավաքագրման մեխանիզմներին համապատասխան: Գլոբալ հիմնադրամի կողմից ֆինանսավորվող ծրագրերի մոնիտորինգն իրականացվելու է ԳՀ-ի մոնիտորինգի և գնահատման ուղեցույցների համաձայն: Գլոբալ հիմնադրամին հաշվետվություններ ներկայացնելու մեխանիզմը ներդրված է ազգային մոնիտորինգի և գնահատման համակարգի հաշվետվական մեխանիզմում:
31. Այլ աղբյուրներից աջակցվող ծրագրեր իրականացնող կազմակերպությունները ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ-ին պահանջվող տվյալները կներկայացնեն պարբերաբար, ըստ սահմանված ժամանակացույցի:
32. Ստացված տվյալները կմուտքագրվեն և կմշակվեն ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ-ի մոնիտորինգի և գնահատման ազգային խմբի կողմից համապատասխան համակարգչային ծրագրերով:
33. ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ համաճարակաբանական հետազոտությունները ներառում են՝
  - 1) ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ կենսաբանական և վարքագծային հետազոտություններ.
    - ա. ՄԻԱՎ-ի տարածվածության իրական մակարդակը բացահայտելու, համաճարակի զարգացման միտումները պարզելու համար պարբերաբար իրականացվում են կենսաբանական և վարքագծային հետազոտություններ:
    - բ. Երկրորդ սերնդի համաճարակաբանական հետազոտությունների համակարգը հնարավորություն է տալիս ստանալու ՄԻԱՎ-ի տարածումը նվազեցնելու, համաճարակի զարգացման միտումները բացահայտելու և ՄԻԱՎ-ով ապրող մարդկանց բուժումն ու խնամքը պլանավորելու համար անհրաժեշտ տեղեկատվություն:
    - գ. ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ կենսաբանական հետազոտությունների նպատակն է գնահատել բնակչության առավել վտանգի ենթարկվող խմբերի շրջանում ՄԻԱՎ-ի տարածվածությունը:
    - դ. ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ վարքագծային հետազոտություններն անցկացվում են ՄԻԱՎ-ի տարածմանը նպաստող վարքագծային գործոնները բացահայտելու, ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիքների մակարդակը գնահատելու համար:

- ե. ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ կենսաբանական և վարքագծային հետազոտությունները նաև հնարավորություն են տալիս գնահատելու իրականացված կանխարգելիչ միջոցառումների արդյունավետությունը, մշակելու և ներդնելու արդյունավետ կանխարգելիչ ծրագրեր:
- զ. ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ կենսաբանական և վարքագծային հետազոտություններն անցկացվում են երկու տարին մեկ: ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ կենսաբանական և վարքագծային հետազոտություններն իրականացվում են՝ համաձայն ՀՀ առողջապահության նախարարության կողմից հաստատված ազգային ուղեցույցի և գործնական աշխատանքի ձեռնարկի, որոնցում սահմանված են ընտրանքային խմբերի և տեղամասերի ընտրության չափանիշները, ընտրանքի չափերը, լաբորատոր հետազոտությունների համար արյան նմուշների հավաքագրման մեթոդները, փորձանմուշների տեղափոխման և պահպանման կարգը, ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտությունների մեթոդները, հետազոտությունների արդյունքների մշակման և վերլուծման մեթոդները:
- է. ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ համաճարակաբանական հետազոտությունների շրջանակներում իրականացված միջոցառումների մեթոդական ղեկավարումն ու վերահսկումը կատարվում է ՀՀ ԱՆ ՁԻԱԿ-ի ԿԿԿ-ի կողմից:
- 2) Համաճարակային իրավիճակի գնահատումներ.
- ա. ՀՀ-ում իրականացվել են ՄԻԱՎ վարակի համաճարակի մի շարք գնահատումներ՝ համաշխարհային լավագույն փորձի հիման վրա, միջազգայնորեն երաշխավորված գործիքների և մեթոդների կիրառմամբ: Մասնավորապես իրականացվել է բնակչության առավել վտանգի ենթարկվող հիմնական խմբերի չափերի գնահատում, հիվանդացության և տարածվածության գնահատումներ (Սպեկտրում), փոխանցման ուղիների վերաբերյալ գնահատումներ: Նմանատիպ գնահատումներ պլանավորվում է կատարել պարբերաբար: Դրանք իրականացվելու են ՀՀ ԱՆ ՁԻԱԿ-ի ԿԿԿ-ի կողմից:
34. Ժողովրդագրության և առողջության հարցերի հետազոտությունը մեթոդ է ազգային մակարդակով բնակչության գիտելիքի և վարքագծի փոփոխություններին հետևելու համար: Այսպիսի հետազոտություններ ՀՀ-ում իրականացվել են 2000, 2005 և 2010թթ.:
35. Գործնական հետազոտություններն իրականացվում են տրամադրվող ծառայությունների մատչելիությունը, հասանելիությունը, որակը և/կամ կայունությունը գնահատելու և դրանք բարելավելու նպատակով:

36. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի վերաբերյալ համաճարակաբանական հետազոտությունները պետք է լրացվեն ՍՃՓՎ-ների, վիրուսային հեպատիտ B-ի, վիրուսային հեպատիտ C-ի, բնակչության վերարտադրողական առողջության, համաճարակի վրա սոցիալական գործոնների ազդեցության հետազոտություններով: Ստորև ներկայացվում է հատուկ և գիտական հետազոտություններ իրականացնող կազմակերպությունների կողմից տվյալների հավաքագրման և տրամադրման ուղեցույցը:

Տրամադրվող տեղեկություններ	Տվյալների տրամադրման ժամանակ	Հաշվետվությունը ստացող կազմակերպություն
Հետազոտության հիմնական նպատակը	Հետազոտության սկզբում	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Իրականացման վայրը	Հետազոտության սկզբում	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Բնակչության հետազոտվող խումբը	Հետազոտության սկզբում	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Հետազոտության ուղեցույցը (մեթոդը, ընտրանքի չափը և այլն)	Հետազոտության սկզբում	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Հիմնական արդյունքները	Հետազոտության ավարտին	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Հիմնական եզրակացությունները և առաջարկությունները	Հետազոտության ավարտին	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Հետազոտության վերաբերյալ վերջնական հաշվետվությունը	Հետազոտության ավարտին	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ

37. Ներկայումս ֆինանսական մոնիտորինգի տվյալների հավաքագրման հիմնական աղբյուրը դոնոր կազմակերպություններն են: Ֆինանսական մոնիտորինգի նպատակով նախատեսվում է ներդնել ՄԱԿ-ի ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի միացյալ ծրագրի առաջարկած ՆԱՍԱ (ՁԻԱՀ-ի ազգային ծախսերի գնահատում) գործիքը: Այդ նպատակով կստեղծվի աշխատանքային խումբ, կմշակվեն համապատասխան ուղեցույցներ:

38. Տվյալների ազգային բազան ինտեգրում է արդեն իսկ գոյություն ունեցող հաշվետվական համակարգերից ստացված տվյալներ, ինչը հնարավորություն է տալիս խուսափելու կրկնարկումներից, ապահովելու տվյալների թափանցիկությունն ու հավաստիությունը, ինչպես նաև գաղտնիությունը: Տվյալների բազան ներառելու է մոնիտորինգի և գնահատման ազգային բոլոր ցուցանիշները և կառավարվելու է ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ-ի կողմից:

39. Տվյալների որակի ապահովման գործուն համակարգի համար վճռորոշ նշանակություն ունեն ստորև աղյուսակում ներկայացված ֆունկցիոնալ տարրերն ու բաղադրիչները:

1. Ֆունկցիոնալ տարրեր		2. Բաղադրիչներ	
I	Մոնիտորինգի և գնահատման համակարգում դերեր ու պարտականություններ	1	Մոնիտորինգի և գնահատման մեջ ներգրավված անձնակազմ հստակ սահմանված պարտականություններով
II	Վարժանքներ	2	Համապատասխան վարժանքներ անցած անձնակազմ
III	Տվյալների տրամադրման կարգ	3	Տվյալների տրամադրման հստակ սահմանված (գրավոր) մեխանիզմ. ի՞նչ, ինչպե՞ս, ե՞րբ և ու՞մ ներկայացնել
IV	Ցուցանիշների սահմանումներ	4	Չափորոշիչներին համապատասխան սահմանված ցուցանիշներ
		5	Տվյալների հավաքագրման և ներկայացման ստանդարտ ձևեր
		6	Սահմանված ձևով պահպանվող և հասանելի տվյալների աղբյուրներ
VI	Տվյալների կառավարման գործընթացներ	7	Տվյալների հավաքագրման և դրա հետ կապված հետագա քայլերի հստակ կարգ
		8	Տվյալների որակին վերաբերող ճշգրտված խնդիրներ և դրանց շտկմանն ուղղված մեխանիզմներ
		9	Հաշվետվություններում առկա անճշտությունները բացահայտելուն և դրանք շտկելուն ուղղված հստակ սահմանված գործընթացներ
		10	Տվյալների աղբյուրների պարբերական ստուգման սահմանված գործընթացներ
VIII	Մոնիտորինգի և գնահատման ազգային համակարգի տվյալների բազայի հետ կապ	11	Ծրագրերի շրջանակներում տվյալների հավաքագրման ու հաշվետվությունների ներկայացման համակարգի կապվածություն մոնիտորինգի և գնահատման ազգային համակարգի տվյալների բազայի հետ

40. Մեթոդական օգնության և տեխնիկական աջակցության տրամադրում մոնիտորինգի և գնահատման խմբի կողմից, որը ներառում է ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի ծրագրերի և միջոցառումների մոնիտորինգ և գնահատում իրականացնողների աշխատանքների ուղղորդումը, ինչպես նաև գիտելիքների և փորձի փոխանակումը: Այն ուղղված է ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի ծառայություններ տրամադրող որոշակի թվով կազմակերպությունների մոնիտորինգի և գնահատման տեղային ներուժի հզորացմանը, որոնց ցանկը որոշակիացվում է յուրաքանչյուր տարվա սկզբին:
41. Մեթոդական օգնության և տեխնիկական աջակցության նպատակներն են՝ աշխատատեղերում կազմակերպվող ուսուցման միջոցով մոնիտորինգի և գնահատման ներուժի զարգացում, հաստատությունների և համայնքային մակարդակներով ընթացիկ տվյալների հավաքագրման որակի ապահովում, հաշվետվությունների ժամանակին ներկայացման ապահովում, ծանրաբեռնվածությունից խուսափելու համար հաշվետվությունների ներկայացման ստանդարտացում, կանոնավոր մոնիտորինգի, մեթոդական օգնության և տեխնիկական աջակցության, հետադարձ կապի հսկողության մեխանիզմների մշակում:
42. Տվյալների աուդիտը հաշվետվական ձևերի լրացման ճշգրտությունն ու ամբողջականությունը հաստատող գործընթաց է: Այն իրականացվում է հաշվետվություն ներկայացրած կազմակերպություններ այցերի միջոցով, հաշվետվություն ներկայացրած կազմակերպությունում պահպանվող սկզբնական տվյալների որակն ստուգելու միջոցով՝ հիմնվելով հաշվետվության ներկայացման կոնկրետ ժամանակահատվածում կատարված ամենօրյա գրառումների վրա, մոնիտորինգի ելքի տվյալներն սկզբնականի հետ համեմատելու միջոցով:
43. Տվյալների որակի ապահովման ուղեցույցը հնարավորություն է տալիս համոզվելու, որ տվյալների կառավարման համապատասխան համակարգերը գործում են, ստուգելու հիմնական ցուցանիշների հաշվարկման համար ներկայացված տվյալների որակը, բարելավելու մոնիտորինգի և գնահատման համակարգը, զարգացնելու ներուժը:
44. Տվյալների որակի աուդիտի փուլերն են՝ ինքնագնահատում և գործընթացի գնահատում, ստուգում և վալիդացիա, ներքին աուդիտ, արտաքին աուդիտ:
45. Աուդիտը պետք է իրականացվի տարեկան մեկ անգամ, պատահականորեն ընտրված տեղամասերում և ընտրված ցուցանիշների համար: Աուդիտն իրականացվում է հինգ քայլով:
- 1) *Նկարագրություն.* նկարագրել ծառայությունների և դրանց տրամադրման մասին գրառումներ պարունակող փաստաթղթի լրացումը:
  - 2) *Փաստաթղթերի ուսումնասիրություն.* ստուգել յուրաքանչյուր ցուցանիշի

հաշվարկման համար անհրաժեշտ տվյալների բոլոր աղբյուրների առկայությունն ու լրացված լինելը:

- 3) *Ներկայացված թվերի հաստատում*. վերահաշվել զեկուցված թվերը սկզբնական հասանելի փաստաթղթերից, համեմատել ստուգված տվյալները տեղամասերում արձանագրված թվերի հետ, անհամապատասխանությունների դեպքում պարզել պատճառները:
- 4) *Խաչաձև ստուգում* (հնարավորության դեպքում). իրականացնել ստուգված հաշվետվության արդյունքների խաչաձև ստուգում տվյալների այլ աղբյուրներով:
- 5) *Ընտրանքային ստուգում* (հնարավորության դեպքում). իրականացնել «ընտրանքային ստուգում»՝ հաստատելու թիրախային բնակչությանը ծառայություններ կամ բժշկական նշանակության ապրանքներ տրամադրված լինելու փաստը:

46. Ուսումնասիրությունների և գնահատումների համաձայնեցված պլանը ներառում է՝

- 1) Ուսումնասիրությունների և գնահատումների առաջնահերթությունները.
  - ա. Որոշել տղամարդկանց շրջանում սեռական ճանապարհով (հետերո- կամ հոմոսեքսուալ հարաբերություններ) ՄԻԱՎ վարակի փոխանցման մասնաբաժինը:
  - բ. Ուսումնասիրել դեռահասների շրջանում ռիսկային վարքագծի դրսևորմանը նպաստող գործոնները:
  - գ. Ուսումնասիրել ՄԻԱՎ վարակի ախտորոշման, բուժման, խնամքի տրամադրման բուժման արդյունավետության միջև կապը:
  - դ. Ուսումնասիրել ՀՌՎ դեղերի ընդունման կարգի պահպանման հետևողականությունը:
- 2) Ծրագրի վերջնական գնահատումը, որը կատարվում է ծրագրի իրականացման արդյունքները ցույց տալու համար՝ ելնելով կախված յուրաքանչյուր ցուցանիշից ակնկալվող արժեքից, ինչպես նաև պարզելու ազգային հակազդման գործընթացը ձևավորող միջամտությունների համարժեք, համապատասխան, արդյունավետ և ծախսարդյունավետ լինելը:

47. Մոնիտորինգի և գնահատման ազգային խմբի միջոցով տրամադրվող հաշվետվություններն ու զեկույցները ներկայացված են աղյուսակում:

N	Հաշվետվություններ և զեկույցներ	Պարբերականություն	Հաշվետվությունը ստացող կազմակերպություն
1.	ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի վերաբերյալ տարեկան զեկույց	Տարեկան	Շահագրգիռ կողմեր
2.	Հատուկ և գիտական հետազոտությունների վերաբերյալ զեկույցներ	Տարեկան	Շահագրգիռ կողմեր, հետազոտություններն իրականացնողներ, գիտահետազոտական հաստատություններ
3.	ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի դեմ պայքարի ոլորտում պարտավորությունների հոչակագրի կատարման ընթացքի, համընդհանուր հասանելիության, Դուբլինի հոչակագրի կատարման ընթացքի վերաբերյալ զեկույցներ	Երկու տարին մեկ	ՄԱԿ-ի ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի միացյալ ծրագիր, շահագրգիռ կողմեր
4.	ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի ոլորտի ծախսերի գնահատման զեկույց	Երկու տարին մեկ	Շահագրգիռ կողմեր
5.	Այլ հաշվետվություններ և զեկույցներ	Ըստ անհրաժեշտության	Շահագրգիռ կողմեր

48. Շահագրգիռ կողմերին տվյալները կտրամադրվեն տարբեր ուղիներով՝ էլեկտրոնային փոստով, ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ-ի կայքի, ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մոնիտորինգի և գնահատման վերաբերյալ խորհրդակցությունների, զանգվածային լրատվամիջոցների միջոցով:
49. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի ազգային մոնիտորինգի կառավարման համար կմշակվի ներուժի ստեղծման և զարգացման ռազմավարություն, որը հաշվի կառնի հիմնական շահագրգիռ կողմերի կարիքներն ու բացերը, և ուղղված կլինի համակարգի, կազմակերպությունների և անհատական մակարդակներում անհրաժեշտ հմտությունների զարգացմանն ու գիտելիքների մակարդակի բարձրացմանը:
50. Մոնիտորինգին և գնահատմանը վերաբերող վերապատրաստման միջոցառումների, ռեսուրսների և իրականացնողների վերաբերյալ տվյալների բազան վարում է ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ-ի մոնիտորինգի և գնահատման խումբը:
51. Մոնիտորինգի և գնահատման ազգային խումբը կսահմանի առկա ներուժում բացերը և ներքին ու արտաքին տեխնիկական աջակցության կարիքները: ՄԱԿ-ի ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի միացյալ ծրագիրը հանդես կգա որպես միջնորդ անհրաժեշտ տեխնիկական

աջակցության ապահովման և տրամադրման համար՝ կախված կարիքներից և թեմայից:

52. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մոնիտորինգի և գնահատման ազգային ցուցանիշները նկարագրված են ստորև ներկայացված աղյուսակներում:

1)

Ցուցանիշ	Ընդհանուր բնակչության շրջանում հարցման ենթարկվածների տոկոսը, ովքեր հանդուրժողական վերաբերմունք ունեն ՄԻԱՎ-ով ապրող մարդկանց նկատմամբ
Ցուցանիշի չափման նպատակ	Խթանել մարդու իրավունքների պաշտպանությունն ու գենդերային հավասարությունը ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ին առնչվող վտանգի և սոցիալական հարցերի համատեքստում
Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Հինգ տարին մեկ
Պատասխանատու	Ազգային վիճակագրական ծառայություն (համաձայնությամբ), ՀՀ առողջապահության նախարարություն
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Ժողովրդագրության և առողջության հարցերի հետազոտություն
Մեթոդ	Ընդհանուր բնակչության շրջանում իրականացվող հետազոտություններ
Համարիչ	Հարցման ենթարկվածների թիվը, ովքեր դրական են պատասխանել բոլոր չորս հարցերին. <ol style="list-style-type: none"> 1. Եթե Ձեր բարեկամը վարակվի ՄԻԱՎ-ով, կցանկանա՞ք արդյոք նրան խնամել Ձեր տանը: 2. Դուք կգնե՞ք վաճառողից թարմ բանջարեղեն, եթե իմանաք, որ նա վարակված է ՄԻԱՎ-ով: 3. Ձեր կարծիքով, եթե ուսուցիչը վարակված է ՄԻԱՎ-ով, բայց առույգ է, թույլատրելի՞ է արդյոք, որ նա շարունակի դասավանդել: 4. Եթե Ձեր ընտանիքի անդամներից մեկը վարակվի ՄԻԱՎ-ով, կցանկանա՞ք այդ փաստը գաղտնի պահել, թե՞ ոչ:
Հայտարար	Հարցման ենթարկվածների թիվը, ովքեր երբևէ լսել են ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մասին
Բաշխում	Ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր)
Մեկնաբանություն	Մեթոդաբանորեն սա համեմատաբար հեշտ տարբերակ է ՄԻԱՎ-ով ապրող մարդկանց նկատմամբ վերաբերմունքը ցույց տվող ցուցանիշը հաշվելու համար: Այս ցուցանիշի ցածր լինելը վկայում

	<p>է խարանի բարձր աստիճանի մասին: Այնուամենայնիվ կան դժվարություններ հիպոթետիկ հարցերի վրա հիմնված ցուցանիշները մեկնաբանելիս, իսկ ցուցանիշի բարձր մակարդակն ավելի դժվար է մեկնաբանել: Դա կարող է նշանակել, որ իրականում ՄԻԱՎ-ի հետ կապված խարանի մակարդակը ցածր է, կամ իմանալով, որ պետք չէ խտրական լինել՝ մարդիկ նշում են հանդուրժողական վերաբերմունքի մասին:</p>
--	--

2)

Ցուցանիշ	ՄԻԱՎ-ի տարածվածությունը ԹՆՕ-ների շրջանում
Ցուցանիշի չափման նպատակ	Թմրամիջոցների ներարկային օգտագործման միջոցով ՄԻԱՎ-ի տարածման նվազեցում
Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Երկու տարին մեկ
Պատասխանատու	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Կենսաբանական հետազոտություններ ԹՆՕ-ների շրջանում
Մեթոդ	Կենսաբանական և վարքագծային հետազոտություններ ԹՆՕ-ների շրջանում
Համարիչ	ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ դրական ԹՆՕ-ների թիվը
Հայտարար	ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտված ԹՆՕ-ների թիվը
Բաշխում	Ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր)
Մեկնաբանություն	ՄԻԱՎ վարակի տարածվածության միտումները վեր հանելու համար անհրաժեշտ է հետազոտություններն իրականացնել միևնույն ընտրանքային տեղամասերում

3)

Ցուցանիշ	Վերջին ներարկման ընթացքում ներարկման ստերիլ պարագաներ օգտագործած ԹՆՕ-ների տոկոսը
Ցուցանիշի չափման նպատակ	Թմրամիջոցների ներարկային օգտագործման միջոցով ՄԻԱՎ-ի տարածման նվազեցում
Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Երկու տարին մեկ
Պատասխանատու	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Վարքագծային հետազոտություններ ԹՆՕ-ների շրջանում

Մեթոդ	Տրվում են հետևյալ հարցերը. 1. Վերջին մեկ ամսվա ընթացքում օգտագործե՞լ եք թմրամիջոցներ ներարկային ճանապարհով: 2. Եթե այո, ապա վերջին ներարկման ժամանակ օգտագործե՞լ եք ստերիլ ներարկիչ և ասեղ:
Համարիչ	Հարցման ենթարկվածների թիվը, ովքեր նշել են թմրամիջոցի վերջին ներարկման ժամանակ ստերիլ ներարկման պարագաների օգտագործման մասին
Հայտարար	Հարցման ենթարկվածների թիվը, ովքեր նշել են վերջին մեկ ամսվա ընթացքում ներարկային ճանապարհով թմրամիջոցների օգտագործման մասին
Բաշխում	Ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր)
Մեկնաբանություն	Ցուցանիշի կիրառելիությունը կարելի է մեծացնել այս խմբի հետ կապված այլ ցուցանիշներ հաշվարկելիս օգտագործված նույն ընտրանքն օգտագործելու միջոցով:

4)

Ցուցանիշ	ՔԿՀ-ներում գտնվողների տոկոսը, ովքեր սեռական վերջին հարաբերության ժամանակ պահպանակ են օգտագործել
Ցուցանիշի չափման նպատակ	ՔԿՀ-ներում գտնվողների շրջանում ՄԻԱՎ վարակի փոխանցման նվազեցում
Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Երկու տարին մեկ
Պատասխանատու	ԶԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Վարքագծային հետազոտություններ ՔԿՀ-ներում գտնվողների շրջանում
Մեթոդ	Վարքագծային հետազոտություն հարցման և անկետավորման միջոցով
Համարիչ	Հարցման ենթարկվածների թիվը (15-49 տարեկան), ովքեր օգտագործել են պահպանակ սեռական վերջին հարաբերության ժամանակ
Հայտարար	Հարցման ենթարկվածների թիվը (15-49 տարեկան), ովքեր ունեցել են սեռական հարաբերություն վերջին 30 օրվա ընթացքում
Բաշխում	Ըստ սեռի և տարիքի (15-19, 20-24 և 25-49 տարեկան)
Մեկնաբանություն	Ցուցանիշի կիրառելիությունը կարելի է մեծացնել այս խմբի հետ կապված այլ ցուցանիշներ հաշվարկելիս օգտագործված նույն ընտրանքն օգտագործելու միջոցով:

5)

Ցուցանիշ	ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիք ունեցող ԹՆՕ-ների տոկոսը
Ցուցանիշի չափման նպատակ	Թմրամիջոցների ներարկային օգտագործման միջոցով ՄԻԱՎ-ի տարածման նվազեցում
Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Երկու տարին մեկ
Պատասխանատու	ԶԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Վարքագծային հետազոտություններ ԹՆՕ-ների շրջանում
Մեթոդ	Վարքագծային հետազոտություն հարցման և անկետավորման միջոցով
Համարիչ	Բոլոր 5 հարցերին ճիշտ պատասխանած ԹՆՕ-ների թիվը: 1. Հնարավոր է նվազեցնել ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգը միայն մեկ, հավատարիմ, ՄԻԱՎ-ով չվարակված զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերություններ ունենալով: 2. Հնարավոր է ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգը նվազեցնել՝ պահպանակ օգտագործելով: 3. Կարո՞ղ է արդյոք առողջ տեսք ունեցող մարդը լինել ՄԻԱՎ-ով վարակված: 4. Հնարավոր է վարակվել ՄԻԱՎ-ով ՄԻԱՎ վարակ ունեցող մարդուն ձեռքով բարևելիս: 5. Հնարավոր է վարակվել ՄԻԱՎ-ով ՄԻԱՎ վարակ ունեցող մարդու հետ համատեղ սնունդ ընդունելիս:
Հայտարար	Հարցման ենթարկվածների թիվը, ովքեր պատասխանել են բոլոր 5 հարցերին (ներառյալ «չգիտեմ» պատասխանը)
Բաշխումը	Ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր) Բացի ցուցանիշի գումարային արժեքից՝ հարկավոր է ստանալ ցուցանիշի արժեքը նաև յուրաքանչյուր հարցի վերաբերյալ առանձին (միևնույն հայտարարի հիման վրա)
Մեկնաբանություն	Ցուցանիշի կիրառելիությունը կարելի է մեծացնել այս խմբի հետ կապված այլ ցուցանիշներ հաշվարկելիս օգտագործված նույն ընտրանքն օգտագործելու միջոցով:

6)

Ցուցանիշ	ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման ծրագրերում ընդգրկված ԹՆՕ-ների տոկոսը
Ցուցանիշի չափման նպատակ	Թմրամիջոցների ներարկային օգտագործման միջոցով ՄԻԱՎ-ի տարածման նվազեցում
Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Երկու տարին մեկ
Պատասխանատու	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/Տվյալների աղբյուր	Վարքագծային հետազոտություններ ԹՆՕ-ների շրջանում
Մեթոդ	Վարքագծային հետազոտություն հարցման և անկետավորման միջոցով
Համարիչ	Հարցման ենթարկվածների թիվը, ովքեր դրական են պատասխանել նշված 3 հարցերին: <ol style="list-style-type: none"> 1. Գիտե՞ք արդյոք, թե ցանկության դեպքում որտեղ կարող եք հետազոտվել ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ: 2. Վերջին 12 ամիսների ընթացքում Ձեզ տրամադրվե՞լ են պահպանակներ (օրինակ՝ աութրիչ ծառայություններում): 3. Վերջին 12 ամիսների ընթացքում Ձեզ տրամադրվե՞լ են մանրէազերծ ներարկիչներ և ասեղներ (օրինակ՝ աութրիչ աշխատողների, «հավասարը հավասարին» մեթոդով ուսուցանողների կողմից կամ ներարկիչների փոխանակման ծրագրերի միջոցով):
Հայտարար	Հարցման ենթարկվածների ընդհանուր թիվը
Բաշխում	Ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր) Բացի ցուցանիշի գումարային արժեքից՝ հարկավոր է ստանալ ցուցանիշի արժեքը նաև յուրաքանչյուր հարցի վերաբերյալ առանձին (միևնույն հայտարարի հիման վրա)
Մեկնաբանություն	Ցուցանիշի կիրառելիությունը կարելի է մեծացնել այս խմբի հետ կապված այլ ցուցանիշներ հաշվարկելիս օգտագործված նույն ընտրանքն օգտագործելու միջոցով:

7)

Ցուցանիշ	ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ հետազոտություն անցած ԹՆՕ-ների տոկոսը
Ցուցանիշի չափման նպատակ	Թմրամիջոցների ներարկային օգտագործման միջոցով ՄԻԱՎ-ի տարածման նվազեցում
Տվյալների	Երկու տարին մեկ

հավաքագրման պարբերականություն	
Պատասխանատու	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Վարքագծային հետազոտություններ ԹՆՕ-ների շրջանում
Մեթոդ	Վարքագծային հետազոտություն հարցման և անկետավորման միջոցով
Համարիչ	ԹՆՕ-ների թիվը, ովքեր վերջին 12 ամիսների ընթացքում հետազոտվել են ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ և գիտեն հետազոտության արդյունքների մասին
Հայտարար	Հարցման ենթարկվածների ընդհանուր թիվը
Բաշխում	Ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր)
Մեկնաբանություն	Ցուցանիշի կիրառելիությունը կարելի է մեծացնել այս խմբի հետ կապված այլ ցուցանիշներ հաշվարկելիս օգտագործված նույն ընտրանքն օգտագործելու միջոցով:

8)

Ցուցանիշ	ՄԻԱՎ-ի տարածվածությունը ԿՍԿ-ների շրջանում
Ցուցանիշի չափման նպատակ	Կոմերցիոն սեռական ծառայությունների տրամադրման միջոցով ՄԻԱՎ վարակի փոխանցման նվազեցում
Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Երկու տարին մեկ
Պատասխանատու	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Կենսաբանական հետազոտություններ ԿՍԿ-ների շրջանում
Մեթոդ	Կենսաբանական հետազոտություններ ԿՍԿ-ների շրջանում
Համարիչ	ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ դրական ԿՍԿ-ների թիվը
Հայտարար	ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտված ԿՍԿ-ների թիվը
Բաշխում	Ըստ տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր)
Մեկնաբանություն	ՄԻԱՎ վարակի տարածվածության միտումները վեր հանելու համար անհրաժեշտ է հետազոտություններն իրականացնել միևնույն ընտրանքային տեղամասերում

9)

Ցուցանիշ	Հաճախորդի հետ սեռական վերջին հարաբերության ժամանակ պահպանակ օգտագործած ԿՍԿ-ների տոկոսը
Ցուցանիշի չափման նպատակ	Կոմերցիոն սեռական ծառայությունների տրամադրման միջոցով ՄԻԱՎ վարակի փոխանցման նվազեցում

Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Երկու տարին մեկ
Պատասխանատու	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Վարքագծային հետազոտություններ ԿՍԿ-ների շրջանում
Մեթոդ	Վարքագծային հետազոտություն հարցման և անկետավորման միջոցով
Համարիչ	Հարցման ենթարկվածների թիվը, ովքեր նշել են, որ պահպանակ են օգտագործել հաճախորդի հետ սեռական վերջին հարաբերության ժամանակ՝ վերջին 12 ամիսների ընթացքում
Հայտարար	Հարցման ենթարկվածների թիվը, ովքեր նշել են վերջին 12 ամիսների ընթացքում վարձատրության դիմաց սեռական ծառայություններ տրամադրելու մասին
Բաշխում	Ըստ տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր)
Մեկնաբանություն	Ցուցանիշի կիրառելիությունը կարելի է մեծացնել այս խմբի հետ կապված այլ ցուցանիշներ հաշվարկելիս օգտագործված նույն ընտրանքն օգտագործելու միջոցով:

10)

Ցուցանիշ	ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիք ունեցող ԿՍԿ-ների տոկոսը
Ցուցանիշի չափման նպատակ	Կոմերցիոն սեռական ծառայությունների տրամադրման միջոցով ՄԻԱՎ վարակի փոխանցման նվազեցում
Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Երկու տարին մեկ
Պատասխանատու	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Վարքագծային հետազոտություններ ԿՍԿ-ների շրջանում
Մեթոդ	Վարքագծային հետազոտություն հարցման և անկետավորման միջոցով
Համարիչ	Բոլոր 5 հարցերին ճիշտ պատասխանած ԿՍԿ-ների թիվը. 1. Հնարավոր է նվազեցնել ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգը միայն մեկ, հավատարիմ, ՄԻԱՎ-ով չվարակված զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերություններ ունենալով: 2. Հնարավոր է ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգը նվազեցնել՝ պահպանակ օգտագործելով:

	<p>3. Կարո՞ղ է արդյոք առողջ տեսք ունեցող մարդը լինել ՄԻԱՎ-ով վարակված:</p> <p>4. Հնարավո՞ր է վարակվել ՄԻԱՎ-ով ՄԻԱՎ վարակ ունեցող մարդուն ձեռքով բարևելիս:</p> <p>5. Հնարավո՞ր է վարակվել ՄԻԱՎ-ով ՄԻԱՎ վարակ ունեցող մարդու հետ համատեղ սնունդ ընդունելիս:</p>
Հայտարար	Հարցման ենթարկվածների թիվը, ովքեր պատասխանել են բոլոր 5 հարցերին (ներառյալ «չգիտեմ» պատասխանը)
Բաշխում	Ըստ տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր) Բացի ցուցանիշի գումարային արժեքից՝ հարկավոր է ստանալ ցուցանիշի արժեքը նաև յուրաքանչյուր հարցի վերաբերյալ առանձին (միևնույն հայտարարի հիման վրա):
Մեկնաբանություն	Ցուցանիշի կիրառելիությունը կարելի է մեծացնել այս խմբի հետ կապված այլ ցուցանիշներ հաշվարկելիս օգտագործված նույն ընտրանքն օգտագործելու միջոցով:

11)

Ցուցանիշ	ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման ծրագրերում ընդգրկված ԿՍԿ-ների տոկոսը
Ցուցանիշի չափման նպատակ	Կոմերցիոն սեռական ծառայությունների տրամադրման միջոցով ՄԻԱՎ վարակի փոխանցման նվազեցում
Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Երկու տարին մեկ
Պատասխանատու	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Վարքագծային հետազոտություններ ԿՍԿ-ների շրջանում
Մեթոդ	Վարքագծային հետազոտություն հարցման և անկետավորման միջոցով
Համարիչ	<p>Հարցման ենթարկվածների թիվը, ովքեր դրական են պատասխանել նշված 2 հարցերին.</p> <p>1. Գիտե՞ք արդյոք, թե ցանկության դեպքում որտեղ կարող եք հետազոտվել ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ:</p> <p>2. Վերջին 12 ամիսների ընթացքում Ձեզ տրամադրվե՞լ են պահպանակներ (օրինակ՝ աուֆրիչ ծառայություններում):</p>
Հայտարար	Հարցման ենթարկվածների ընդհանուր թիվը
Բաշխում	Ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր) Բացի ցուցանիշի գումարային արժեքից՝ հարկավոր է ստանալ

	ցուցանիշի արժեքը նաև յուրաքանչյուր հարցի վերաբերյալ առանձին (միևնույն հայտարարի հիման վրա):
Մեկնաբանություն	Ցուցանիշի կիրառելիությունը կարելի է մեծացնել այս խմբի հետ կապված այլ ցուցանիշներ հաշվարկելիս օգտագործված նույն ընտրանքն օգտագործելու միջոցով:

12)

Ցուցանիշ	ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ հետազոտություն անցած ԿՍԿ-ների տոկոսը
Ցուցանիշի չափման նպատակ	Կոմերցիոն սեռական ծառայությունների տրամադրման միջոցով ՄԻԱՎ վարակի փոխանցման նվազեցում
Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Երկու տարին մեկ
Պատասխանատու	ԶԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Վարքագծային հետազոտություններ ԿՍԿ-ների շրջանում
Մեթոդ	Վարքագծային հետազոտություն հարցման և անկետավորման միջոցով
Համարիչ	ԿՍԿ-ների թիվը, ովքեր վերջին 12 ամիսների ընթացքում հետազոտվել են ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ և գիտեն հետազոտության արդյունքների մասին
Հայտարար	Հարցման ենթարկվածների ընդհանուր թիվը
Բաշխում	Ըստ տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր)
Մեկնաբանություն	Ցուցանիշի կիրառելիությունը կարելի է մեծացնել այս խմբի հետ կապված այլ ցուցանիշներ հաշվարկելիս օգտագործված նույն ընտրանքն օգտագործելու միջոցով:

13)

Ցուցանիշ	ՄԻԱՎ-ի տարածվածությունը SUS-ների շրջանում
Ցուցանիշի չափման նպատակ	Տղամարդկանց միջև հոմոսեքսուալ հարաբերությունների միջոցով ՄԻԱՎ վարակի փոխանցման նվազեցում
Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Երկու տարին մեկ
Պատասխանատու	ԶԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Կենսաբանական հետազոտություններ SUS-ների շրջանում

Մեթոդ	Կենսաբանական հետազոտություններ SUS-ների շրջանում
Համարիչ	ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ դրական SUS-ների թիվը
Հայտարար	ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտված SUS-ների թիվը
Բաշխում	Ըստ տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր)
Մեկնաբանություն	ՄԻԱՎ վարակի տարածվածության միտումները վեր հանելու համար անհրաժեշտ է հետազոտություններն իրականացնել միևնույն ընտանքային տեղամասերում

14)

Ցուցանիշ	Անալ սեռական վերջին հարաբերության ժամանակ պահպանակ օգտագործած SUS-ների տոկոսը
Ցուցանիշի չափման նպատակ	Տղամարդկանց միջև հոմոսեքսուալ հարաբերությունների միջոցով ՄԻԱՎ վարակի փոխանցման նվազեցում
Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Երկու տարին մեկ
Պատասխանատու	ԶԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Վարքագծային հետազոտություններ SUS -ների շրջանում
Մեթոդ	Վարքագծային հետազոտություն հարցման և անկետավորման միջոցով
Համարիչ	Հարցման ենթարկվածների թիվը, ովքեր նշել են տղամարդ զուգընկերոջ հետ անալ սեռական վերջին հարաբերության ժամանակ պահպանակի օգտագործման մասին
Հայտարար	Հարցման ենթարկվածների թիվը, ովքեր նշել են վերջին 6 ամիսների ընթացքում տղամարդ զուգընկերոջ հետ անալ հարաբերություն ունենալու մասին
Բաշխում	Ըստ տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր)
Մեկնաբանություն	Ցուցանիշի կիրառելիությունը կարելի է մեծացնել այս խմբի հետ կապված այլ ցուցանիշներ հաշվարկելիս օգտագործված նույն ընտրանքն օգտագործելու միջոցով:

15)

Ցուցանիշ	ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիք ունեցող SUS-ների տոկոսը
Ցուցանիշի չափման նպատակ	Տղամարդկանց միջև հոմոսեքսուալ հարաբերությունների միջոցով ՄԻԱՎ վարակի փոխանցման նվազեցում

Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Երկու տարին մեկ
Պատասխանատու	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Վարքագծային հետազոտություններ SUS-ների շրջանում
Մեթոդ	Վարքագծային հետազոտություն հարցման և անկետավորման միջոցով
Համարիչ	Բոլոր 5 հարցերին ճիշտ պատասխանած SUS-ների թիվը. 1. Հնարավոր է նվազեցնել ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգը միայն մեկ, հավատարիմ, ՄԻԱՎ-ով չվարակված զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերություններ ունենալով: 2. Հնարավոր է ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգը նվազեցնել՝ պահպանակ օգտագործելով: 3. Կարո՞ղ է արդյոք առողջ տեսք ունեցող մարդը լինել ՄԻԱՎ-ով վարակված: 4. Հնարավոր է վարակվել ՄԻԱՎ-ով ՄԻԱՎ վարակ ունեցող մարդուն ծեռքով բարևելիս: 5. Հնարավոր է վարակվել ՄԻԱՎ-ով ՄԻԱՎ վարակ ունեցող մարդու հետ համատեղ սնունդ ընդունելիս:
Հայտարար	Հարցման ենթարկվածների թիվը, ովքեր պատասխանել են բոլոր 5 հարցերին (ներառյալ «չգիտեմ» պատասխանը)
Բաշխում	Ըստ տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր) Բացի ցուցանիշի գումարային արժեքից՝ հարկավոր է ստանալ ցուցանիշի արժեքը նաև յուրաքանչյուր հարցի վերաբերյալ առանձին (միևնույն հայտարարի հիման վրա):
Մեկնաբանություն	Ցուցանիշի կիրառելիությունը կարելի է մեծացնել այս խմբի հետ կապված այլ ցուցանիշներ հաշվարկելիս օգտագործված նույն ընտրանքն օգտագործելու միջոցով:

16)

Ցուցանիշ	ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման ծրագրերում ընդգրկված SUS-ների տոկոսը
Ցուցանիշի չափման նպատակ	Տղամարդկանց միջև հոմոսեքսուալ հարաբերությունների միջոցով ՄԻԱՎ վարակի փոխանցման նվազեցում
Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Երկու տարին մեկ

Պատասխանատու	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Վարքագծային հետազոտություններ SUS-ների շրջանում
Մեթոդ	Վարքագծային հետազոտություն հարցման և անկետավորման միջոցով
Համարիչ	Հարցման ենթարկվածների թիվը, ովքեր դրական են պատասխանել նշված 2 հարցերին. 1. Գիտե՞ք արդյոք, թե ցանկության դեպքում որտեղ կարող եք հետազոտվել ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ: 2. Վերջին 12 ամիսների ընթացքում Ձեզ տրամադրվե՞լ են պահպանակներ (օրինակ՝ աուֆրիչ ծառայություններում):
Հայտարար	Հարցման ենթարկվածների ընդհանուր թիվը
Բաշխում	Ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր) Բացի ցուցանիշի գումարային արժեքից՝ հարկավոր է ստանալ ցուցանիշի արժեքը նաև յուրաքանչյուր հարցի վերաբերյալ առանձին (միևնույն հայտարարի հիման վրա):
Մեկնաբանություն	Ցուցանիշի կիրառելիությունը կարելի է մեծացնել այս խմբի հետ կապված այլ ցուցանիշներ հաշվարկելիս օգտագործված նույն ընտրանքն օգտագործելու միջոցով:

17)

Ցուցանիշ	ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ հետազոտություն անցած SUS-ների տոկոսը
Ցուցանիշի չափման նպատակ	Տղամարդկանց միջև հոմոսեքսուալ հարաբերությունների միջոցով ՄԻԱՎ վարակի փոխանցման նվազեցում
Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Երկու տարին մեկ
Պատասխանատու	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Վարքագծային հետազոտություններ SUS-ների շրջանում
Մեթոդ	Վարքագծային հետազոտություն հարցման և անկետավորման միջոցով
Համարիչ	SUS-ների թիվը, ովքեր վերջին 12 ամիսների ընթացքում հետազոտվել են ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ և գիտեն հետազոտության արդյունքների մասին
Հայտարար	Հարցման ենթարկվածների ընդհանուր թիվը
Բաշխում	Ըստ տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր)

Մեկնաբանություն	Ցուցանիշի կիրառելիությունը կարելի է մեծացնել այս խմբի հետ կապված այլ ցուցանիշներ հաշվարկելիս օգտագործված նույն ընտրանքն օգտագործելու միջոցով:
------------------------	---

18)

Ցուցանիշ	Արձանագրված ՄԻԱՎ վարակի նոր դեպքերի մեջ միգրանտների տոկոսը
Ցուցանիշի չափման նպատակ	Միգրանտների շրջանում ՄԻԱՎ վարակի փոխանցման նվազեցում
Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Տարին մեկ անգամ
Պատասխանատու	ԶԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Ծրագրային մոնիտորինգ
Մեթոդ	ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտությունների գրանցամատյանների վերլուծություն
Համարիչ	Արձանագրված ՄԻԱՎ վարակով հիվանդների թիվը՝ հավանաբար վարակված արտերկրում
Հայտարար	Վերջին 12 ամիսների ընթացքում արձանագրված ՄԻԱՎ վարակի դեպքերի ընդհանուր թիվը
Բաշխում	Ըստ սեռի, տարիքի (15-19, 20-24 և 25-49 տարեկան), փոխանցման ուղու և հավանական վարակման երկրի
Մեկնաբանություն	

19)

Ցուցանիշ	Սեռական վերջին հարաբերության ժամանակ պահպանակ օգտագործած միգրանտների տոկոսը
Ցուցանիշի չափման նպատակ	Միգրանտների շրջանում ՄԻԱՎ վարակի փոխանցման նվազեցում
Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Երկու տարին մեկ
Պատասխանատու	ԶԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Վարքագծային հետազոտություններ միգրանտների շրջանում
Մեթոդ	Վարքագծային հետազոտություն հարցման և անկետավորման միջոցով

Համարիչ	Հարցման ենթարկվածների թիվը (15-49 տարեկան), ովքեր ունեցել են մեկից ավելի զուգընկեր վերջին 12 ամիսների ընթացքում և օգտագործել են պահպանակ սեռական վերջին հարաբերության ժամանակ
Հայտարար	Հարցման ենթարկվածների թիվը (15-49 տարեկան), ովքեր ունեցել են մեկից ավելի զուգընկեր վերջին 12 ամիսների ընթացքում
Բաշխում	Ըստ սեռի և տարիքի (15-19, 20-24 և 25-49 տարեկան)
Մեկնաբանություն	Ցուցանիշի կիրառելիությունը կարելի է մեծացնել այս խմբի հետ կապված այլ ցուցանիշներ հաշվարկելիս օգտագործված նույն ընտրանքն օգտագործելու միջոցով:

20)

Ցուցանիշ	ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիքներ ունեցող միգրանտների տոկոսը
Ցուցանիշի չափման նպատակ	Միգրանտների շրջանում ՄԻԱՎ վարակի փոխանցման նվազեցում
Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Երկու տարին մեկ
Պատասխանատու	ԶԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Վարքագծային հետազոտություններ միգրանտների շրջանում
Մեթոդ	Վարքագծային հետազոտություն հարցման և անկետավորման միջոցով
Համարիչ	Բոլոր 5 հարցերին ճիշտ պատասխանած միգրանտների թիվը. 1. Հնարավոր է նվազեցնել ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգը միայն մեկ, հավատարիմ, ՄԻԱՎ-ով չվարակված զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերություններ ունենալով: 2. Հնարավոր է ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգը նվազեցնել՝ պահպանակ օգտագործելով: 3. Կարո՞ղ է արդյոք առողջ տեսք ունեցող մարդը լինել ՄԻԱՎ-ով վարակված: 4. Հնարավոր է վարակվել ՄԻԱՎ-ով ՄԻԱՎ վարակ ունեցող մարդուն ձեռքով բարևելիս: 5. Հնարավոր է վարակվել ՄԻԱՎ-ով ՄԻԱՎ վարակ ունեցող մարդու հետ համատեղ սնունդ ընդունելիս:

Հայտարար	Հարցման ենթարկվածների թիվը, ովքեր պատասխանել են բոլոր 5 հարցերին (ներառյալ «չգիտեմ» պատասխանը)
Բաշխում	Ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր) Բացի ցուցանիշի գումարային արժեքից՝ հարկավոր է ստանալ ցուցանիշի արժեքը նաև յուրաքանչյուր հարցի վերաբերյալ առանձին (միևնույն հայտարարի հիման վրա):
Մեկնաբանություն	Ցուցանիշի կիրառելիությունը կարելի է մեծացնել այս խմբի հետ կապված այլ ցուցանիշներ հաշվարկելիս օգտագործված նույն ընտրանքն օգտագործելու միջոցով:

21)

Ցուցանիշ	ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ հետազոտություն անցած միգրանտների տոկոսը
Ցուցանիշի չափման նպատակ	Միգրանտների շրջանում ՄԻԱՎ վարակի փոխանցման նվազեցում
Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Երկու տարին մեկ
Պատասխանատու	ԶԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Վարքագծային հետազոտություններ միգրանտների շրջանում
Մեթոդ	Վարքագծային հետազոտություն հարցման և անկետավորման միջոցով
Համարիչ	Միգրանտների թիվը, ովքեր վերջին 12 ամիսների ընթացքում հետազոտվել են ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ և գիտեն հետազոտության արդյունքների մասին
Հայտարար	Հարցման ենթարկվածների ընդհանուր թիվը
Բաշխում	Ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր)
Մեկնաբանություն	Ցուցանիշի կիրառելիությունը կարելի է մեծացնել այս խմբի հետ կապված այլ ցուցանիշներ հաշվարկելիս օգտագործված նույն ընտրանքն օգտագործելու միջոցով:

22)

Ցուցանիշ	ՄԻԱՎ-ի տարածվածությունը ՔԿՀ-ներում գտնվողների շրջանում
Ցուցանիշի չափման նպատակ	ՔԿՀ-ներում գտնվողների շրջանում ՄԻԱՎ վարակի փոխանցման նվազեցում

Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Տարին մեկ
Պատասխանատու	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Ընթացիկ համաճարակաբանական հետազոտություններ/հաշվետվական ձև հ.88
Մեթոդ	Ցուցանիշը հաշվարկվում է ՔԿՀ-ներում գտնվողների շրջանում ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ իրականացվող հետազոտությունների վերաբերյալ ընթացիկ հաշվետվություններից: Տվյալները հավաքագրվում են 12 ամիսների կտրվածքով (հունվար - դեկտեմբեր):
Համարիչ	ՔԿՀ-ներում գտնվողների թիվը, ովքեր ստացել են ՄԻԱՎ վարակ ախտորոշում վերջին մեկ տարվա ընթացքում
Հայտարար	ՔԿՀ-ներում գտնվողների թիվը, ովքեր հետազոտվել են ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ վերջին մեկ տարվա ընթացքում
Բաշխումը	Ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր)
Մեկնաբանություն	Ընտրանքի չափի վերաբերյալ տեղեկատվությունը, տվյալների որակը, հավաստիությունը և այլ տվյալներ պետք է ներառվեն ցուցանիշի վերաբերյալ հաշվետվության մեջ:

23)

Ցուցանիշ	ՔԿՀ-ներում գտնվողների տոկոսը, ովքեր ունեն գիտելիքներ ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման վերաբերյալ
Ցուցանիշի չափման նպատակ	ՔԿՀ-ներում գտնվողների շրջանում ՄԻԱՎ վարակի փոխանցման նվազեցում
Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Երկու տարին մեկ
Պատասխանատու	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Վարքագծային հետազոտություններ ՔԿՀ-ներում գտնվողների շրջանում
Մեթոդ	Վարքագծային հետազոտություն հարցման և անկետավորման միջոցով
Համարիչ	ՔԿՀ-ներում գտնվողների թիվը, ովքեր ճիշտ են պատասխանել բոլոր 5 հարցերին. 1. Հնարավոր է նվազեցնել ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգը միայն մեկ, հավատարիմ, ՄԻԱՎ-ով չվարակված զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերություններ ունենալով:

	<p>2. Հնարավոր է ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգը նվազեցնել՝ պահպանակ օգտագործելով:</p> <p>3. Կարող է արդյոք առողջ տեսք ունեցող մարդը լինել ՄԻԱՎ-ով վարակված:</p> <p>4. Հնարավոր է վարակվել ՄԻԱՎ-ով ՄԻԱՎ վարակ ունեցող մարդուն ձեռքով բարևելիս:</p> <p>5. Հնարավոր է վարակվել ՄԻԱՎ-ով ՄԻԱՎ վարակ ունեցող մարդու հետ համատեղ սնունդ ընդունելիս:</p>
Հայտարար	Հարցման ենթարկվածների թիվը, ովքեր պատասխանել են բոլոր 5 հարցերին (ներառյալ «չգիտեմ» պատասխանը)
Բաշխում	Ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր) Բացի ցուցանիշի գումարային արժեքից՝ հարկավոր է ստանալ ցուցանիշի արժեքը նաև յուրաքանչյուր հարցի վերաբերյալ առանձին (միևնույն հայտարարի հիման վրա):
Մեկնաբանություն	Ցուցանիշի կիրառելիությունը կարելի է մեծացնել այս խմբի հետ կապված այլ ցուցանիշներ հաշվարկելիս օգտագործված նույն ընտրանքն օգտագործելու միջոցով:

24)

Ցուցանիշ	ՔԿՀ-ներում գտնվողների տոկոսը, ովքեր սեռական վերջին հարաբերության ժամանակ պահպանակ են օգտագործել
Ցուցանիշի չափման նպատակ	ՔԿՀ-ներում գտնվողների շրջանում ՄԻԱՎ վարակի փոխանցման նվազեցում
Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Երկու տարին մեկ
Պատասխանատու	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Վարքագծային հետազոտություններ ՔԿՀ-ներում գտնվողների շրջանում
Մեթոդ	Վարքագծային հետազոտություն հարցման և անկետավորման միջոցով
Համարիչ	Հարցման ենթարկվածների թիվը (15-49 տարեկան), ովքեր ունեցել են մեկից ավելի զուգընկեր վերջին 12 ամիսների ընթացքում և օգտագործել են պահպանակ սեռական վերջին հարաբերության ժամանակ
Հայտարար	ՔԿՀ-ներում գտնվողների թիվը (15-49 տարեկան), ովքեր ունեցել են մեկից ավելի զուգընկեր վերջին 12 ամիսների ընթացքում
Բաշխում	Ըստ սեռի և տարիքի (15-19, 20-24 և 25-49 տարեկան)

Մեկնաբանություն	Ցուցանիշի կիրառելիությունը կարելի է մեծացնել այս խմբի հետ կապված այլ ցուցանիշներ հաշվարկելիս օգտագործված նույն ընտրանքն օգտագործելու միջոցով:
------------------------	---

25)

Ցուցանիշ	ՔԿՀ-ներում գտնվողների տոկոսը, ովքեր ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ հետազոտություն են անցել
Ցուցանիշի չափման նպատակ	ՔԿՀ-ներում գտնվողների շրջանում ՄԻԱՎ վարակի փոխանցման նվազեցում
Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Երկու տարին մեկ
Պատասխանատու	ԶԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Վարքագծային հետազոտություններ ՔԿՀ-ներում գտնվողների շրջանում
Մեթոդ	Վարքագծային հետազոտություն հարցման և անկետավորման միջոցով
Համարիչ	ՔԿՀ-ներում գտնվողների թիվը, ովքեր վերջին 12 ամիսների ընթացքում հետազոտվել են ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ և գիտեն հետազոտության արդյունքների մասին
Հայտարար	Հարցման ենթարկվածների ընդհանուր թիվը
Բաշխում	Ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր)
Մեկնաբանություն	Ցուցանիշի կիրառելիությունը կարելի է մեծացնել այս խմբի հետ կապված այլ ցուցանիշներ հաշվարկելիս օգտագործված նույն ընտրանքն օգտագործելու միջոցով:

26)

Ցուցանիշ	ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիք ունեցող երիտասարդների (15-24 տարեկան) տոկոսը
Ցուցանիշի չափման նպատակ	15-24 տարեկան երիտասարդ կանանց և տղամարդկանց շրջանում ՄԻԱՎ վարակի փոխանցման նվազեցում
Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Երկու տարին մեկ
Պատասխանատու	ԶԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Վարքագծային հետազոտություններ 15-24 տարեկան երիտասարդ կանանց և տղամարդկանց շրջանում
Մեթոդ	Վարքագծային հետազոտություն հարցման և անկետավորման միջոցով

Համարիչ	<p>Բոլոր 5 հարցերին ճիշտ պատասխանած 15-24 տարեկան երիտասարդ կանանց և տղամարդկանց թիվը.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Հնարավոր է նվազեցնել ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգը միայն մեկ, հավատարիմ, ՄԻԱՎ-ով չվարակված զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերություններ ունենալով: 2. Հնարավոր է ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգը նվազեցնել պահպանակ օգտագործելով: 3. Կարո՞ղ է արդյոք առողջ տեսք ունեցող մարդը լինել ՄԻԱՎ-ով վարակված: 4. Հնարավոր է վարակվել ՄԻԱՎ-ով ՄԻԱՎ վարակ ունեցող մարդուն ձեռքով բարևելիս: 5. Հնարավոր է վարակվել ՄԻԱՎ-ով ՄԻԱՎ վարակ ունեցող մարդու հետ համատեղ սնունդ ընդունելիս:
Հայտարար	Հարցման ենթարկվածների թիվը, ովքեր պատասխանել են բոլոր 5 հարցերին (ներառյալ «չգիտեմ» պատասխանը)
Բաշխում	Ըստ սեռի և տարիքի (15-19 և 20-24 տարեկան) Բացի ցուցանիշի գումարային արժեքից՝ հարկավոր է ստանալ ցուցանիշի արժեքը նաև յուրաքանչյուր հարցի վերաբերյալ առանձին (միևնույն հայտարարի հիման վրա):
Մեկնաբանություն	Ցուցանիշի կիրառելիությունը կարելի է մեծացնել այս խմբի հետ կապված այլ ցուցանիշներ հաշվարկելիս օգտագործված նույն ընտրանքն օգտագործելու միջոցով:

27)

Ցուցանիշ	Սեռական վերջին հարաբերության ժամանակ պահպանակ օգտագործած 15-24 տարեկան երիտասարդ կանանց և տղամարդկանց տոկոսը
Ցուցանիշի չափման նպատակ	15-24 տարեկան երիտասարդների շրջանում ՄԻԱՎ վարակի փոխանցման նվազեցում
Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Երկու տարին մեկ
Պատասխանատու	ԶԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Վարքագծային հետազոտություններ 15-24 տարեկան երիտասարդների շրջանում
Մեթոդ	Վարքագծային հետազոտություն հարցման և անկետավորման միջոցով
Համարիչ	15-24 տարեկան երիտասարդ կանանց և տղամարդկանց թիվը,

	ովքեր ունեցել են մեկից ավելի զուգընկեր վերջին 12 ամիսների ընթացքում և օգտագործել են պահպանակ սեռական վերջին հարաբերության ժամանակ
Հայտարար	Հարցման ենթարկված 15-24 տարեկան երիտասարդ կանանց և տղամարդկանց թիվը, որոնք ունեցել են մեկից ավելի զուգընկեր վերջին 12 ամիսների ընթացքում
Բաշխում	Ըստ սեռի և տարիքի (15-19 և 20-24 տարեկան)
Մեկնաբանություն	Ցուցանիշի կիրառելիությունը կարելի է մեծացնել այս խմբի հետ կապված այլ ցուցանիշներ հաշվարկելիս օգտագործված նույն ընտրանքն օգտագործելու միջոցով:

28)

Ցուցանիշ	ՄԻԱՎ-ի տարածվածությունը 15-24 տարեկան երիտասարդների շրջանում
Ցուցանիշի չափման նպատակ	15-24 տարեկան երիտասարդ կանանց և տղամարդկանց շրջանում ՄԻԱՎ վարակի փոխանցման նվազեցում
Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Տարին մեկ
Պատասխանատուն	ԶԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Ընթացիկ համաճարակաբանական հետազոտություններ/հաշվետվական ձև հ.88
Մեթոդ	Ընթացիկ հաշվետվությունների վերլուծություն Տվյալները հավաքագրվում են 12 ամիսների կտրվածքով (հունվար - դեկտեմբեր)
Համարիչ	ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտված հղիների թիվը, որոնց մոտ հայտնաբերվել է ՄԻԱՎ վարակ
Հայտարար	ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտված հղիների ընդհանուր թիվը
Բաշխում	Ըստ տարիքի (15-19 և 20-24 տարեկան)
Մեկնաբանություն	

29)

Ցուցանիշ	ՄԻԱՎ վարակով հիվանդների հետազոտված մշտական զուգընկերների տոկոսը
Ցուցանիշի չափման նպատակ	Հետերոսեքսուալ ճանապարհով ՄԻԱՎ-ի փոխանցման նվազեցում

Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Տարին մեկ
Պատասխանատու	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Ընթացիկ համաճարակաբանական հետազոտություններ/ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի գրանցամատյաններ
Մեթոդ	Ընթացիկ հաշվետվությունների վերլուծություն
Համարիչ	ՄԻԱՎ վարակ ունեցող անձանց մշտական զուգընկերների թիվը, ովքեր հետազոտվել են ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ
Հայտարար	Մշտական զուգընկերներ ունենալու մասին նշած ՄԻԱՎ-ով ապրող մարդկանց թիվը
Բաշխում	Ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 25 տարեկան և 25-ից բարձր)
Մեկնաբանություն	

30)

Ցուցանիշ	ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտություն անցած հղի կանանց տոկոսը
Ցուցանիշի չափման նպատակ	Հետերոսեքսուալ ճանապարհով ՄԻԱՎ-ի փոխանցման նվազեցում
Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Տարին մեկ
Պատասխանատու	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Ընթացիկ համաճարակաբանական հետազոտություններ/հաշվետվական ձև հ.88
Մեթոդ	Ընթացիկ հաշվետվությունների վերլուծություն Տվյալները հավաքագրվում են 12 ամիսների կտրվածքով (հունվար - դեկտեմբեր):
Համարիչ	ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտված հղիների թիվը
Հայտարար	Հաշվետու տարում հղիների ընդհանուր թիվը
Բաշխում	Ըստ տարիքի (15-19 և 20-24 տարեկան)
Մեկնաբանություն	

31)

Ցուցանիշ	ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտված դոնորական արյան նմուշների տոկոսը
Ցուցանիշի չափման նպատակ	Դոնորական արյան միջոցով ՄԻԱՎ-ի փոխանցման նվազեցում

Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Տարին մեկ
Պատասխանատու	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Ընթացիկ համաճարակաբանական հետազոտություններ/հաշվետվական ձև հ.88
Մեթոդ	Ընթացիկ հաշվետվությունների վերլուծություն Տվյալները հավաքագրվում են 12 ամիսների կտրվածքով (հունվար - դեկտեմբեր):
Համարիչ	Դոնորական արյան հետազոտություն իրականացնող լաբորատորիաներում ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ ստանդարտ ընթացակարգերով, որակի ապահովմամբ հետազոտված դոնորական արյան միավորների քանակը
Հայտարար	ՀՀ-ում դոնորական արյան միավորների ընդհանուր քանակը
Բաշխում	
Մեկնաբանություն	Ցուցանիշը հաշվարկելիս անհրաժեշտ է հաշվի առնել ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ դոնորական արյան նմուշների հետազոտության ժամանակ ստանդարտ ընթացակարգերի կիրառումն ու որակի ապահովումը:

32)

Ցուցանիշ	Դիսպանսերային հսկողության տակ գտնվողների թիվը
Ցուցանիշի չափման նպատակ	Հետերոսեքսուալ ճանապարհով ՄԻԱՎ-ի փոխանցման նվազեցում
Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Տարին մեկ
Պատասխանատու	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուրը	Ընթացիկ համաճարակաբանական հետազոտություններ/ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի գրանցամատյաններ
Մեթոդ	Ընթացիկ հաշվետվությունների վերլուծություն Տվյալները հավաքագրվում են 12 ամիսների կտրվածքով (հունվար - դեկտեմբեր):
Համարիչ	ՄԻԱՎ-ով ապրող մեծահասակների և երեխաների թիվը, ովքեր հաշվետու տարվա ընթացքում առնվազն մեկ անգամ այցելել են ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Հայտարար	ՄԻԱՎ վարակ ախտորոշում ստացած և ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի գրանցամատյաններում հաշվառված մեծահասակների և

	երեխաների թիվը, ովքեր հաշվետու տարվա վերջի դրությամբ ողջ են
Բաշխում	Ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 15 տարեկան և 15-ից բարձր)
Մեկնաբանություն	Ցուցանիշը կարող է ծառայել որպես հայտարար այլ ցուցանիշներ հաշվարկելու համար, օրինակ՝ ՀՌ-Վ բուժման կարիք ունեցող և բուժում ստացող մարդկանց թիվը կամ բուժման կարիք ունեցող տուբերկուլոզ, վիրուսային հեպատիտներ զուգորդված վարակներով հիվանդների թիվը:

33)

Ցուցանիշ	ՄԻԱՎ վարակի խորացած իմունային անբավարարության փուլում գտնվող մեծահասակների և երեխաների թիվը, ովքեր ստանում են ՀՌ-Վ բուժում
Ցուցանիշի չափման նպատակ	Բուժման, խնամքի և աջակցության հասանելիության ապահովում
Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Տարին մեկ
Պատասխանատու	ԶԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Ընթացիկ համաճարակաբանական հետազոտություններ/ ՄԻԱՎ/ԶԻԱՀ-ի գրանցամատյաններ և SPECTRUM համակարգչային ծրագիր
Մեթոդ	Ընթացիկ հաշվետվությունների և ՄԻԱՎ/ԶԻԱՀ-ի գրանցամատյաններ վերլուծություն Տվյալները հավաքագրվում են 12 ամիսների կտրվածքով (հունվար - դեկտեմբեր):
Համարիչ	ՄԻԱՎ վարակի խորացած իմունային անբավարարության փուլում գտնվող մեծահասակների և երեխաների թիվը, ովքեր ստանում են ՀՌ-Վ բուժում հաշվետու տարվա վերջի դրությամբ
Հայտարար	ՄԻԱՎ վարակի խորացած իմունային անբավարարության փուլում գտնվող մեծահասակների և երեխաների հաշվարկային թիվը
Բաշխում	Ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 15 տարեկան և 15-ից բարձր)
Մեկնաբանություն	Ցուցանիշը հնարավորություն է տալիս մոնիտորինգի ենթարկել ՀՌ-Վ բուժման ծածկույթը:

34)

Ցուցանիշ	ՄԻԱՎ վարակով հիվանդ մեծահասակների և երեխաների տոկոսը, ովքեր շարունակում են ստանալ ՀՌՎ բուժում այն սկսելուց 12 ամիս անց
Ցուցանիշի չափման նպատակ	Բուժման, խնամքի և աջակցության հասանելիության ապահովում
Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Տարին մեկ
Պատասխանատու	ԶԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Ընթացիկ համաճարակաբանական հետազոտություններ/ՄԻԱՎ/ԶԻԱՀ-ի գրանցամատյաններ
Մեթոդ	Ծրագրային մոնիտորինգ, ՀՌՎ գրանցամատյաններ, կոհորտային վերլուծության ձևեր
Համարիչ	ՄԻԱՎ վարակով հիվանդ մեծահասակների և երեխաների թիվը, ովքեր շարունակում են ստանալ ՀՌՎ բուժում այն սկսելուց 12 ամիս անց
Հայտարար	ՄԻԱՎ վարակով հիվանդ մեծահասակների և երեխաների ընդհանուր թիվը, ովքեր սկսել են ստանալ ՀՌՎ բուժում հաշվետու ժամանակահատվածին նախորդող 12 ամիսների ընթացքում, ներառյալ ՀՌՎ բուժումն սկսելուց հետո մահացածները, բուժումն ընդհատածները և նրանք, որոնց հետ կապն ընդհատվել է ՀՌՎ բուժումն սկսելուց 12 ամիս անց
Բաշխում	Ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 15 տարեկան և 15-ից բարձր)
Մեկնաբանություն	Որպես լրացուցիչ տեղեկատվություն՝ պետք է տրվի նաև հիվանդների բաշխումն ըստ բուժման ընդհատման պատճառների՝ մահ, անձնական պատճառներով բուժման ընդհատում, հիվանդի վերաբերյալ տեղեկությունների և նրա հետ կապի բացակայություն:

35)

Ցուցանիշ	Բուժում ստացող ՄԻԱՎ վարակով հիվանդների տոկոսը, ովքեր ունեն վիրուսային ծանրաբեռնվածության չհայտնաբերվող մակարդակ
Ցուցանիշի չափման նպատակ	Բուժման, խնամքի և աջակցության հասանելիության ապահովում
Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Տարին մեկ
Պատասխանատու	ԶԻԱՀ-ի ԿՀԿ

Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Ընթացիկ համաճարակաբանական հետազոտություններ/ ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի բուժման գրանցամատյաններ
Մեթոդ	Ընթացիկ հաշվետվությունների և ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի բուժման գրանցամատյանների վերլուծություն Տվյալները հավաքագրվում են 12 ամիսների կտրվածքով (հունվար - դեկտեմբեր) բուժում ստացած հիվանդների շրջանում:
Համարիչ	ՄԻԱՎ վարակով հիվանդների թիվը, ովքեր ստանում են ՀՌՎ բուժում և ունեն վիրուսային ծանրաբեռնվածության չհայտնաբերվող մակարդակ
Հայտարար	ՄԻԱՎ վարակով հիվանդների թիվը, ովքեր ստանում են ՀՌՎ բուժում
Բաշխում	Ըստ սեռի, տարիքի (մինչև 15 տարեկան և 15-ից բարձր) և բուժման սխեմայի
Մեկնաբանություն	Ցուցանիշը տեղեկատվություն է տրամադրում ՄԻԱՎ վարակի ախտորոշման, բուժման և արդյունավետության մասին, ինչը կարևոր է բուժման հասանելիության ապահովման համար:

36)

Ցուցանիշ	ՄԻԱՎ վարակով հիվանդների տոկոսը, ովքեր ախտորոշման պահին ունեն ՀՌՎ բուժման կարիք
Ցուցանիշի չափման նպատակ	Բուժման, խնամքի և աջակցության հասանելիության ապահովում
Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Տարին մեկ
Պատասխանատու	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Ընթացիկ համաճարակաբանական հետազոտություններ/ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի բուժման գրանցամատյաններ
Մեթոդ	Ընթացիկ հաշվետվությունների և ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի բուժման գրանցամատյանների վերլուծություն Տվյալները հավաքագրվում են 12 ամիսների կտրվածքով (հունվար - դեկտեմբեր):
Համարիչ	ՄԻԱՎ վարակով հիվանդների թիվը, ովքեր ախտորոշման պահին ունեն ՀՌՎ բուժման կարիք
Հայտարար	Հաշվետու տարում արձանագրված ՄԻԱՎ վարակի նոր դեպքերի թիվը
Բաշխում	Ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 15 տարեկան և 15-ից բարձր)
Մեկնաբանություն	Ցուցանիշը տեղեկատվություն է տրամադրում ՄԻԱՎ վարակի վաղաժամ ախտորոշման մասին, ինչը կարևոր է բուժման

	արդյունավետության և հասանելիության ապահովման համար:
--	---

37)

Ցուցանիշ	ՄԻԱՎ վարակի խորացած իմունային անբավարարության փուլում գտնվող մեծահասակների և երեխաների տոկոսը, ովքեր ստանում են ՀՌՎ բուժում և միաժամանակ սկսել են ստանալ հակատուբերկուլոզային բուժում (բուժման ազգային ուղեցույցների համաձայն) հաշվետու տարվա ընթացքում
Ցուցանիշի չափման նպատակ	Գնահատել ՄԻԱՎ վարակով հիվանդների շրջանում տուբերկուլոզի ախտորոշման և բուժման առաջընթացը
Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Տարին մեկ
Պատասխանատու	ԶԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Զափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Ընթացիկ համաճարակաբանական հետազոտություններ/ ՄԻԱՎ/ԶԻԱՀ-ի բուժման գրանցամատյաններ
Մեթոդ	Ընթացիկ հաշվետվությունների և ՄԻԱՎ/ԶԻԱՀ-ի բուժման գրանցամատյանների վերլուծություն
Համարիչ	ՄԻԱՎ վարակի խորացած իմունային անբավարարության փուլում գտնվող ՀՌՎ բուժում ստացող հիվանդների թիվը, ովքեր հաշվետու տարվա ընթացքում սկսել են ստանալ բուժում նաև տուբերկուլոզի դեմ
Հայտարար	ՄԻԱՎ վարակով հիվանդների շրջանում տուբերկուլոզի դեպքերի հաշվարկային թիվը (հաշվարկվում է ԱՀԿ-ի կողմից՝ http://www.who.int/tb/country/en)
Բաշխում	Ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 15 տարեկան և 15-ից բարձր)
Մեկնաբանություն	Այս ցուցանիշը հնարավորություն է տալիս չափելու տուբերկուլոզի և ՄԻԱՎ/ԶԻԱՀ-ի ազգային ծրագրերի միջև համագործակցության մակարդակը

38)

Ցուցանիշ	ՄԻԱՎ վարակի խորացած իմունային անբավարարության փուլում գտնվող մեծահասակների և երեխաների տոկոսը, ովքեր ստանում են ՀՌՎ բուժում և միաժամանակ սկսել են ստանալ բուժում վիրուսային հեպատիտ B-ի դեմ հաշվետու տարվա ընթացքում
Ցուցանիշի չափման նպատակ	Գնահատել ՄԻԱՎ վարակով հիվանդների շրջանում վիրուսային հեպատիտ B-ի ախտորոշման և բուժման առաջընթացը

Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Տարին մեկ
Պատասխանատու	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Ընթացիկ համաճարակաբանական հետազոտություններ/ ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի բուժման գրանցամատյաններ
Մեթոդ	Ընթացիկ հաշվետվությունների և ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի բուժման գրանցամատյանների վերլուծություն
Համարիչ	ՄԻԱՎ վարակի խորացած իմունային անբավարարության փուլում գտնվող ՀՌՎ բուժում ստացող հիվանդների թիվը, ովքեր հաշվետու տարվա ընթացքում սկսել են ստանալ բուժում նաև վիրուսային հեպատիտ B-ի դեմ
Հայտարար	ՄԻԱՎ/վիրուսային հեպատիտ B զուգորդված դեպքերի թիվը
Բաշխում	Ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 15 տարեկան և 15-ից բարձր)

39)

Ցուցանիշ	ՄԻԱՎ վարակի խորացած իմունային անբավարարության փուլում գտնվող մեծահասակների և երեխաների տոկոսը, ովքեր ստանում են ՀՌՎ բուժում և միաժամանակ սկսել են ստանալ բուժում վիրուսային հեպատիտ C-ի դեմ հաշվետու տարվա ընթացքում
Ցուցանիշի չափման նպատակ	Գնահատել ՄԻԱՎ վարակով հիվանդների շրջանում վիրուսային հեպատիտ C-ի ախտորոշման և բուժման առաջընթացը
Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Տարին մեկ
Պատասխանատու	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	Ընթացիկ համաճարակաբանական հետազոտություններ/ ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի բուժման գրանցամատյաններ
Մեթոդ	Ընթացիկ հաշվետվությունների և ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի բուժման գրանցամատյանների վերլուծություն
Համարիչ	ՄԻԱՎ վարակի խորացած իմունային անբավարարության փուլում գտնվող ՀՌՎ բուժում ստացող հիվանդների թիվը, ովքեր հաշվետու տարվա ընթացքում սկսել են ստանալ բուժում նաև վիրուսային հեպատիտ C-ի դեմ
Հայտարար	ՄԻԱՎ/վիրուսային հեպատիտ C զուգորդված դեպքերի թիվը
Բաշխում	Ըստ սեռի և տարիքի (մինչև 15 տարեկան և 15-ից բարձր)

40)

Ցուցանիշը	ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի ծախսերի նկարագրությունն ըստ ծրագրերի և ֆինանսավորման աղբյուրների
Ցուցանիշի չափման նպատակ	Մեծացնել ֆինանսավորման արդյունավետությունն ու նպատակային կիրառությունը
Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն	Երկու տարին մեկ
Պատասխանատու	ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ
Չափման գործիք/ Տվյալների աղբյուր	ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի ազգային ծախսերի գնահատման գործիք (NASA)
Մեթոդ	ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի ազգային ծախսերի գնահատում Որպես այլընտրանք կարող են ծառայել Ազգային առողջապահական հաշիվները՝ ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ին առնչվող ենթահաշիվների տեսքով, ռեսուրսների հոսքերի հետազոտությունները
Բաշխում	<p>ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի ոլորտում իրականացվող փաստացի ծախսերը դասակարգվում են ըստ դրանց ֆինանսավորման աղբյուրի (տեղական և միջազգային) հետևյալ ութ բաժիններով՝</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կանխարգելում, 2. բուժում և խնամք, 3. ծնողազուրկ և սոցիալապես անապահով երեխաներ, 4. ծրագրերի կառավարում և վարչարարության կատարելագործում, 5. մարդկային ռեսուրսների խրախուսում, 6. սոցիալական պաշտպանություն և սոցիալական ծառայություններ (բացառությամբ ծնողազուրկ և սոցիալապես անապահով երեխաներին առնչվող հարցերը), 7. համայնքների զարգացում և բարենպաստ միջավայրի ստեղծում, 8. հետազոտություններ (բացառությամբ ծրագրերի կառավարման շրջանակներում իրականացվող հետազոտությունները):
Մեկնաբանություն	Ազգային ծախսերի աղյուսակի մեջ մտնող ֆինանսական տվյալները պետք է ներկայացնեն փաստացի ծախսերը, այլ ոչ թե նախատեսված բյուջեները կամ ստանձնած պարտավորությունները

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ
ՂԵԿԱՎԱՐ

Դ. ՍԱՐԳՍՅԱՆ